

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2018. gada 4. septembrī
(OR. en)

11796/18

GAF 35
FIN 627

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Direktors <i>Jordi AYET PUIGARNAU</i> kungs, Eiropas Komisijas ģenerāļsekretāra vārdā
Saņemšanas datums:	2018. gada 4. septembris
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerāļsekretārs <i>Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN</i> kungs
K-jas dok. Nr.:	COM(2018) 553 final
Temats:	KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI 29. gada ziņojums "Eiropas Savienības finansiālo interešu aizsardzība un cīņa pret krāpšanu" (2017. gads)

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2018) 553 *final*.

Pielikumā: COM(2018) 553 *final*

Briselē, 3.9.2018.
COM(2018) 553 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

29. gada ziņojums “Eiropas Savienības finansiālo interešu aizsardzība un cīņa pret krāpšanu” (2017. gads)

{SWD(2018) 381 final} - {SWD(2018) 382 final} - {SWD(2018) 383 final} -
{SWD(2018) 384 final} - {SWD(2018) 385 final} - {SWD(2018) 386 final}

SATURA RADĪTĀJS

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI 29. gada ziņojums "Eiropas Savienības finansiālo interešu aizsardzība un cīņa pret krāpšanu" (2017. gads)

<u>KOPSAVILKUMS</u>	5
1. <u>IEVADS</u>	7
<u>2. KRĀPŠANAS APKAROŠANAS SASKAŅOŠANA UN STIPRINĀŠANA VISĀ ES — STARPNOZARU POLITIKA KRĀPŠANAS APKAROŠANAS JOMĀ, PASĀKUMI UN REZULTĀTI</u>	7
2.1. <u>Jauna tiesiskā telpa — ES iestāžu pieņemtie tiesību akti</u>	7
2.1.1. <u>Direktīva par cīņu pret krāpšanu, kas skar ES finanšu intereses, izmantojot krimināltiesības</u> ...	7
2.1.2. <u>Regula, ar ko īsteno ciešāku sadarbību EPPO izveidei</u>	8
2.2. <u>Nākotnes veidošana — Eiropas iestāžu likumdošanas un politikas iniciatīvas</u>	9
2.2.1. <u>Regulas (ES, Euratom) Nr. 883/2013 novērtējums</u>	9
2.2.2. <u>Korupcijas apkarošana ES</u>	9
2.2.3. <u>Priekšlikums par Finanšu regulas un konkrētu nozaru finanšu noteikumu (<i>Omnibus</i>) pārskatīšanu</u>	10
2.2.4. <u>Starptautiskā sadarbība</u>	11
2.2.5. <u>Komisijas stratēģija krāpšanas apkarošanai (CAFS)</u>	11
2.2.6. <u>Programmas "Hercule" īstenošana</u>	11
2.3. <u>EST judikatūra</u>	11
2.3.1. <u>Noilguma termiņi: lietas Alytaus un Glencore</u>	12
2.3.2. <u>PVN: lieta M.A.S.</u>	12
2.4. <u>Dalībvalstu veiktie pasākumi</u>	12
2.4.1. <u>Kopsavilkums</u>	12
2.4.1.1. <u>Valstu stratēģijas krāpšanas apkarošanai (NAFS)</u>	12
2.4.1.2. <u>Publiskais iepirkums un korupcija</u>	13
2.4.1.3. <u>Citi pasākumi</u>	13
2.4.2. <u>2016. gada ieteikumu īstenošana</u>	13
2.5. <u>Statistikas kopsavilkums par atklātajiem pārkāpumiem un krāpšanu</u>	14
2.5.1. <u>Atklātie krāpnieciskie pārkāpumi</u>	15
2.5.2. <u>Atklātie un paziņotie ar krāpšanu nesaistītie pārkāpumi</u>	16
2.5.3. <u>OLAF izmeklēšana</u>	16
<u>3. POLITIKA KRĀPŠANAS APKAROŠANAS JOMĀ, PASĀKUMI UN REZULTĀTI — IENĒMUMI</u>	18
3.1. <u>ES iestāžu pasākumi krāpšanas apkarošanai — ienēmumi</u>	18
3.1.1. <u>Savstarpējā administratīvā palīdzība</u>	18
3.1.1.1. <u>Regulas (EK) Nr. 515/97 43.b panta īstenošana</u>	18
3.1.1.2. <u>Krāpšanas apkarošanas informācijas sistēma (AFIS)</u>	18
3.1.1.3. <u>Kopīgās muitas operācijas (JCO)</u>	19
3.1.2. <u>Savstarpējā palīdzība un krāpšanas apkarošanas noteikumi starptautiskajos nolīgumos</u>	20
3.1.3. <u>Cīņa pret tabakas izstrādājumu nelikumīgu tirdzniecību</u>	20
3.1.4. <u>PVN krāpšanas apkarošana</u>	20
3.2. <u>Dalībvalstu pasākumi krāpšanas apkarošanai — ienēmumi</u>	21

3.3.	<u>Statistika par atklātajiem pārkāpumiem un krāpšanu — ienēmumi</u>	21
3.3.1.	<u>Atklātie krāpnieciskie pārkāpumi</u>	22
3.3.2.	<u>Atklātie un paziņotie ar krāpšanu nesaistītie pārkāpumi</u>	22
4.	<u>NOZARU KRĀPŠANAS APKAROŠANAS POLITIKA, PASĀKUMI UN REZULTĀTI — IZDEVUMI</u>	22
4.1.	<u>Dalībvalstu nozaru krāpšanas apkarošanas politika un pasākumi, kas aptver vairākas izdevumu nozares</u>	22
4.2.	<u>Lauksaimniecība — nozaru krāpšanas apkarošanas politika, pasākumi un rezultāti</u>	23
4.2.1.	<u>Lauksaimniecība — dalībvalstu pasākumi krāpšanas apkarošanai</u>	23
4.2.2.	<u>Lauksaimniecība — statistika par atklātajiem pārkāpumiem un krāpšanu</u>	23
4.2.2.1.	<u>Atklātie krāpnieciskie pārkāpumi</u>	23
4.2.2.2.	<u>Atklātie un paziņotie ar krāpšanu nesaistītie pārkāpumi</u>	24
4.3.	<u>Kohēzijas politika un zivsaimniecība — nozaru krāpšanas apkarošanas politika, pasākumi un rezultāti</u>	25
4.3.1.	<u>Kohēzijas politika un zivsaimniecība — dalībvalstu pasākumi krāpšanas apkarošanai</u>	25
4.3.2.	<u>Kohēzijas politika un zivsaimniecība — statistika par atklātajiem pārkāpumiem un krāpšanu</u>	26
4.3.2.1.	<u>Atklātie krāpnieciskie pārkāpumi</u>	26
4.3.2.2.	<u>Atklātie un paziņotie ar krāpšanu nesaistītie pārkāpumi</u>	27
4.4.	<u>Netiešā pārvaldība (pirmspievienošanās) — nozaru krāpšanas apkarošanas politika, pasākumi un rezultāti</u>	27
4.4.1.	<u>Netiešā pārvaldība (pirmspievienošanās) — statistika par atklātajiem pārkāpumiem un krāpšanu</u>	27
4.5.	<u>Tiešā pārvaldība — nozaru krāpšanas apkarošanas politika, pasākumi un rezultāti</u>	27
4.5.1.	<u>Tiešā pārvaldība — statistika par atklātajiem pārkāpumiem un krāpšanu</u>	27
4.5.1.1.	<u>Atklātie krāpnieciskie pārkāpumi</u>	27
4.5.1.2.	<u>Atklātie un paziņotie ar krāpšanu nesaistītie pārkāpumi</u>	28
5.	<u>ATGŪŠANA UN CITI PREVENTĪVIE UN KORIGĒJOŠIE PASĀKUMI</u>	28
6.	<u>SADARBĪBA AR DALĪBVALSTĪM</u>	28
7.	<u>AGRĪNAS ATKLĀŠANAS UN IZSLĒGŠANAS SISTĒMA</u>	28
8.	<u>TURPMĀKĀ RĪCĪBA PĒC EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PAR 2016. GADA ZIŅOJUMU</u>	29
9.	<u>SECINĀJUMI UN IETEIKUMI</u>	29
9.1.	<u>Ienēmumi</u>	30
9.2.	<u>Izdevumi</u>	30
9.3.	<u>Sadarbība visos līmeņos</u>	31
1.	<u>PIELIKUMS. PĀRKĀPUMI, PAR KURIEM 2017. GADĀ ZINOTS KĀ PAR KRĀPNICISKIEM</u>	32

2. PIELIKUMS. PĀRKĀPUMI, PAR KURIEM 2017. GADĀ NAV ZIŅOTS KĀ PAR KRĀPNIECISKIEM..... 33

Attēlu rādītājs

<u>1. ATTĒLS.</u>	<u>SVARĪGĀKAIS LIKUMDOŠANAS JOMĀ — 2017. GADS</u>	8
<u>2. ATTĒLS.</u>	<u>EST JUDIKATŪRA AR PIF-SAISTĪTOS JAUTĀJUMOS (2017)</u>	12
<u>3. ATTĒLS.</u>	<u>PĀRKĀPUMI, PAR KURIEM 2017. GADĀ ZIŅOTS KĀ PAR KRĀPNIECISKIEM</u>	14
<u>4. ATTĒLS.</u>	<u>PĀRKĀPUMI, PAR KURIEM ZIŅOTS KĀ PAR KRĀPNIECISKIEM, UN AR TIEM SAISTĪTĀS SUMMAS, 2013.–</u> <u>2017. GADS</u>	15
<u>5. ATTĒLS.</u>	<u>PĀRKĀPUMI, PAR KURIEM 2017. GADĀ NAV ZIŅOTS KĀ PAR KRĀPNIECISKIEM</u>	16
<u>6. ATTĒLS.</u>	<u>IZMEKLĒŠANĀ ESOŠIE GADĪJUMI 2017. GADA BEIGĀS (PA NOZARĒM)</u>	17
<u>7. ATTĒLS.</u>	<u>SVARĪGĀKIE POLITIKAS PASĀKUMI IENĒMUMU JOMĀ</u>	18
<u>8. ATTĒLS.</u>	<u>KOPĪGĀS MUITAS OPERĀCIJAS 2017. GADĀ</u>	19
<u>9. ATTĒLS.</u>	<u>GALVENĀS TENDENCES SAISTĪBĀ AR 2017. GADĀ ATKLĀTAJĒM UN PAZINOTAJĒM PĀRKĀPUMIEM</u>	21
<u>10. ATTĒLS.</u>	<u>LAUKSAIMNIECĪBAS POLITIKA — GALVENIE FAKTI UN SKAITĻI</u>	24
<u>11. ATTĒLS.</u>	<u>TIRGUS PASĀKUMI, KURUS VISVAIRĀK IETEKMĒ PĀRKĀPUMI (KRĀPNIECISKI UN AR KRĀPŠANU NESAISTĪTI)</u>	24
<u>12. ATTĒLS.</u>	<u>KOHĒZIJAS UN ZIVSAIMNIECĪBAS POLITIKA — GALVENIE FAKTI UN SKAITĻI</u>	26
<u>13. ATTĒLS.</u>	<u>PIEVĒRŠANĀS 2007.–2013. GADA PP</u>	27
<u>14. ATTĒLS.</u>	<u>COCOLAF STRUKTŪRA UN APAKŠGRUPAS</u>	28

KOPSAVILKUMS

Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 325. pantu Komisija sadarbībā ar dalībvalstīm ir iesniegusi 2017. gada ziņojumu par Eiropas Savienības finanšu interešu aizsardzību ("PIF ziņojums").

Divi svarīgi likumdošanas sasniegumi

2017. gadā tika pieņemti divi svarīgi tiesību akti, kas uzlabos konvergenci virzībā uz efektīvu un līdzvērtīgu līmeņa ES budžeta aizsardzību, jo īpaši vērsties pret pārrobežu krāpšanu:

- Direktīva par cīņu pret krāpšanu, kas skar ES finanšu intereses, izmantojot krimināltiesības (tā dēvētā "PIF direktīva");
- Regula, ar ko īsteno ciešāku sadarbību Eiropas Prokuratūras (EPPO) izveidei.

Šo abu tiesību aktu pieņemšana ir vairāku gadu sarunu rezultāts un apliecina Eiropas iestāžu un dalībvalstu apņemšanos apkarot krāpšanu, kas nelabvēlīgi ietekmē Savienības finanšu intereses.

Likumdošanas un politikas iniciatīvas

Saistībā ar minētajiem tiesību aktiem būs vajadzīga pašreizējās krāpšanas apkarošanas sistēmas pielāgošana, lai nodrošinātu efektīvu koordināciju starp kompetentajām struktūrām un iestādēm.

Šis darbs turpināsies dažus nākamus gadus, jo īpaši saistībā ar tiesiskā regulējuma izstrādi daudzgadu finanšu shēmai 2021.–2027. gadam.

Pirmais solis bija Regulas (ES, Euratom) Nr. 883/2013 (OLAF pilnvaras) novērtēšana, kuras kopsavilkumā tika izcelti tās īstenošanas gaitā sasniegtie rezultāti, bet arī tās trūkumi, ņemot vērā EPPO izveidošanu.

Turklāt Komisija 2017. gadā:

- turpināja veikt savu regulāro uzdevumu — izvērtēt notikumu attīstību un sniegt dalībvalstīm konkrētai valstij adresētus ieteikumus saistībā ar korupcijas apkarošanu Eiropas pusgada procesa ietvaros;
- ar programmas "Hercule III" starpniecību darīja pieejamus līdzekļus 14,95 miljonu EUR apmērā dalībvalstu operatīvo un administratīvo spēju stiprināšanai;
- sekmīgi pabeidza sarunas par krāpšanas apkarošanas noteikumiem ES starptautiskajos nolīgumos, kā arī

- sāka izvērtēt Komisijas stratēģiju krāpšanas apkarošanai (CAFS) ar mērķi to aktualizēt.

EST judikatūra

2017. gadā judikatūru attiecībā uz ES finansiālo interešu aizsardzību papildināja trīs Eiropas Savienības Tiesas (EST) nolēmumi. Divi no tiem (lietās *Alytaus* un *Glencore*) bija saistīti ar jautājumiem par noilgumu, savukārt trešais (*M.A.S. un M.B.*) attiecās uz PVN, jo īpaši precizējot dažus aspektus spriedumā lietā *Taricco*.

Svarīgākais ieņēmumu jomā

Komisija pieņēma tiesību akta priekšlikumu, lai vienkāršotu ES PVN sistēmu, padarītu to noturīgāku pret krāpšanu un novērstu likuma nepilnības pārrobežu tirdzniecībā, stiprinot nodokļu iestāžu un citu tiesībaizsardzības iestāžu savstarpējās administratīvās sadarbības instrumentus.

Tika noslēgti savstarpējās palīdzības nolīgumi ar *Mercosur* un Azerbaidžānu. Krāpšanas apkarošanas klauzula tika sekmīgi iekļauta brīvās tirdzniecības nolīgumā ar Japānu.

OLAF koordinēja vai atbalstīja 11 kopīgas muitas operācijas (JCO), kas sekmīgi vērsās pret dažādiem apdraudējumiem, piemēram, cigarešu kontrabandu, ieņēmumu krāpšanu, viltotiem produktiem, skaidras naudas nelikumīgu pārvietošanu un narkotikām.

Finanšu ziņā — preces, ar kurām visbiežāk bija saistīta krāpšana un pārkāpumi, bija importētie saules enerģijas paneļi. Daudzos gadījumos ar saules paneļiem saistītie pārkāpumi tika atklāti pēc OLAF izdotajiem paziņojumiem par savstarpēju palīdzību.

Tika sāka pārkāpuma procedūra attiecībā uz Apvienotajā Karalistē atklātu vērtības pazemināšanu, kas skar tradicionālos un PVN pašu resursu ieņēmumus.

Svarīgākais izdevumu jomā

Omnibus regula veicina finansiālo noteikumu vienkāršošanu un precizēšanu. 2017. gadā tika pieņemti noteikumi attiecībā uz lauksaimniecību, savukārt 2018. gadā ir jāpieņem izmaiņu projekti pārējos izdevumu sektoros.

Krāpšanas novēršanas koordinēšanas padomdevēja komiteja (COCOLAF) izstrādāja norādījumus attiecībā uz trauksmes signāliem un labāko praksi publiskā iepirkuma jomā un pārkāpumu ziņošanas jomā.

Valstu iestāžu konstatēto un paziņoto krāpniecisko un ar krāpšanu nesaistīto pārkāpumu analīzē apstiprinājās 2016. gada konstatējumi attiecībā uz galvenajām apdraudētajām nozarēm.

Minētā komiteja arī uzsvēra atklāšanas metodes, kas palīdzēja identificēt tādas krāpnieciskos un ar krāpšanu nesaistītos gadījumus, kuru finansiālā vērtība ir būtiska, un vērsties pret tiem. Šīs metodes ietver riska analīzi, informatoru sniegtās informācijas izmantošanu, trauksmes celšanu un plašsaziņas līdzekļos sniegtās informācijas izmantošanu.

Minētā analīze arī norāda uz pozitīvajiem rezultātiem, kas panākti, ciešāk sadarbojoties tiesu un administratīvajām iestādēm.

Pamatojoties uz šiem konstatējumiem, valstu iestādēm tiek sniegti konkrēti ieteikumi, kā strukturēt un sistemātiskāk izmantot informāciju no minētajiem avotiem.

Dalībvalstu pasākumi krāpšanas apkarošanai

Dalībvalstis ziņoja, ka ir pieņemti 73 svarīgi pasākumi ES finanšu interešu aizsardzībai un krāpšanas apkarošanai. Tie aptver visu krāpšanas apkarošanas ciklu, bet jo īpaši ir vērsti uz atklāšanu un novēršanu. Tie ir saistīti galvenokārt ar dalīti pārvaldīto līdzekļu kontroli.

Vairums dalībvalstu ziņoja par to pasākumu skaitu un veidu, kas veikti saistībā ar 2016. gada ieteikumu izpildi; to var vērtēt pozitīvi, taču vēl aizvien ir iespējami uzlabojumi.

Tādu krāpniecisku un ar krāpšanu nesaistītu pārkāpumu atklāšana, kas apdraud ES budžetu, un ziņošana par tiem

Komisijai 2017. gadā kopā tika ziņots par 15 213 krāpnieciskiem un ar krāpšanu nesaistītiem pārkāpumiem, un tas ir par 20,8 % mazāk nekā 2016. gadā. Šie pārkāpumi bija saistīti ar līdzekļiem aptuveni 2,58 miljardu EUR apmērā, un tas ir par 8,6 % mazāk nekā iepriekšējā gadā.

Konkrētāk, 1146 pārkāpumi, par kuriem tika ziņots kā par krāpnieciskiem, bija saistīti ar līdzekļiem aptuveni 467 miljonu EUR apmērā — attiecībā uz izdevumiem vai ieņēmumiem.

Pārkāpuma atklāšana nozīmē, ka ir veikti koriģējoši pasākumi, lai atgūtu attiecīgās nelikumīgās finanšu summas, un ka ir sākts kriminālprocess, ja rodas aizdomas par krāpšanu.

Tālāk 1. pielikumā ir norādīts to katras dalībvalsts atklāto pārkāpumu skaits, par kuriem tika paziņots kā par krāpnieciskiem. Šis skaitlis atspoguļo dalībvalstu darba rezultātus krāpšanas un citu tādu nelikumīgu darbību novēršanā, kas apdraud ES finanšu intereses. Rādītājus nevajadzētu interpretēt kā krāpniecības līmeņa rādītājus dalībvalstu teritorijās.

1. IEVADS

Katru gadu saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 325. panta 5. punktu Komisija sadarbībā ar dalībvalstīm iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par pasākumiem, kas veikti pret krāpšanu un citām nelikumīgām darbībām, kuras apdraud ES finanšu intereses.

ES un dalībvalstis kopīgi uzņemas atbildību par ES finanšu interešu aizsardzību un cīņu pret krāpšanu. Dalībvalstu iestādes pārvalda aptuveni 74 % no ES izdevumiem un iekasē tradicionālos pašu resursus (TPR). Komisija pārrauga abas šīs jomas, nosaka standartus un pārbauda atbilstību. Lai efektīvi aizsargātu ES finansiālās intereses, Komisijai un dalībvalstīm ir cieši jāsadarbjas.

Šajā ziņojumā minētā sadarbība ir izvērtēta ar mērķi to uzlabot; šajā nolūkā:

- ir sniegts to pasākumu kopsavilkums, kas ES un dalībvalstu līmenī veikti krāpšanas novēršanai;
- ir iekļauta analīze par valstu un Eiropas iestāžu galvenajiem panākumiem ar ES izdevumiem un ieņēmumiem saistītas krāpšanas un pārkāpumu atklāšanā. Tās pamatā jo īpaši ir atklātie pārkāpumi un krāpšana, par kuriem ziņojušas dalībvalstis saskaņā ar nozaru regulējumu.

Ziņojumam ir pievienoti seši Komisijas dienestu darba dokumenti (*SWD*), kas norādīti 3. pielikumā¹.

2. KRĀPŠANAS APKAROŠANAS SASKAŅOŠANA UN STIPRINĀŠANA VISĀ ES — STARPNOZARU POLITIKA KRĀPŠANAS APKAROŠANAS JOMĀ, PASĀKUMI UN REZULTĀTI

2.1. Jauna tiesiskā telpa — ES iestāžu pieņemtie tiesību akti

Pēdējos gados Komisija ir uzsvērusi valstu iestāžu atšķirīgo pieeju cīņai ar krāpšanu un pārkāpumiem, kas apdraud ES finanšu intereses. Eiropas Biroja krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) veiktās izmeklēšanas ir parādījušas, ka transnacionāli krāpšanas gadījumi notiek aizvien biežāk.

Konverģenci virzībā uz efektīvu un līdzvērtīga līmeņa ES budžeta aizsardzību, jo īpaši vēršoties pret pārrobežu krāpšanu, nodrošinās divi 2017. gadā pieņemti svarīgi tiesību akti:

1. Direktīva par cīņu pret krāpšanu, kas skar ES finanšu intereses, izmantojot krimināltiesības ("*PIF* direktīva")²; un
2. Regula, ar ko īsteno ciešāku sadarbību Eiropas Prokuratūras (*EPPO*) izveidei³.

Šo abu tiesību aktu pieņemšana ir vairāku gadu sarunu rezultāts un apliecina Eiropas iestāžu un dalībvalstu apņemšanos apkarot krāpšanu, kas nelabvēlīgi ietekmē Savienības finanšu intereses.

2.1.1. Direktīva par cīņu pret krāpšanu, kas skar ES finanšu intereses, izmantojot krimināltiesības

Ar šo direktīvu aizstāj 1995. gada Konvenciju par Eiropas Kopienu finanšu interešu aizsardzību (*PIF* konvenciju)⁴ attiecībā uz 26 dalībvalstīm, kurām tā ir saistoša. *PIF* konvenciju turpina piemērot attiecībā uz Dāniju un Apvienoto Karalisti.

¹ i) Līguma 325. panta īstenošana dalībvalstīs 2017. gadā;

ii) To pārkāpumu statistisks novērtējums, par kuriem ziņots pašu resursu, dabas resursu, kohēzijas politikas un pirmspievienošānās palīdzības jomā, kā arī tiešo izdevumu jomā;

iii) Ieteikumi pasākumiem pēc Komisijas ziņojuma par ES finanšu interešu aizsardzību — cīņa pret krāpšanu, 2016. gads;

iv) Agrīnas atklāšanas un izslēgšanas sistēma (*EDES*) — Finanšu regulas 108. pantā minētā sistēma;

v) Gada pārskats ar informāciju par programmas "*Hercule III*" rezultātiem 2017. gadā; un

vi) Regulas (EK) Nr. 515/97 43.b panta īstenošanas izvērtējums.

² Eiropas Parlamenta un Padomes 2017. gada 5. jūlija Direktīva (ES) 2017/1371 par cīņu pret krāpšanu, kas skar Savienības finanšu intereses, izmantojot krimināltiesības (OV L 198, 28.7.2017., 29.–41. lpp.).

³ Padomes 2017. gada 12. oktobra Regula (ES) 2017/1939, ar ko īsteno ciešāku sadarbību Eiropas Prokuratūras (*EPPO*) izveidei (OV L 283, 31.10.2017., 1. lpp.).

⁴ Padomes 26. jūlija Akts (OV C 316, 27.11.1995., 48. lpp.).

1. attēls. Svarīgākais likumdošanas jomā — 2017. gads

PIF direktīva:

- saskaņo tādu noziedzīgu nodarījumu (tostarp krāpšanas, korupcijas, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un piesavināšanās) definīcijas, sankcijas un piemērojamo noilgumu, kuri skar ES finanšu intereses;
- to piemēro pārrobežu PVN krāpšanas gadījumiem, kuru kopējais kaitējums ir vismaz 10 miljoni EUR;
- paredz transponēšanu divos gados (līdz 2019. gada 6. jūlijam).

Eiropas Prokuratūra (EPPO):

- ir izveidota ciešākas sadarbības ietvaros (sākotnēji 20 dalībvalstis);
- tās izveidošana bija viena no Komisijas galvenajām prioritātēm krimināltiesību jomā un daļa no kopējās stratēģijas pret ES budžetu vērsta krāpšanas apkarošanā;
- tās kompetencē ir izmeklēt noziedzīgus nodarījumus, kas skar Savienības finanšu intereses saskaņā ar "PIF direktīvu", veikt kriminālvajāšanu un saukt pie atbildības par tiem;
- sagaidāms, ka tā nodrošinās konsekventāku un efektīvāku apsūdzības celšanas politiku saistībā ar noziegumiem, kas skar ES budžetu, proti, vairāk celto apsūdzību un notiesājošu spriedumu, kā arī augstāku atgūšanas līmeni.

2.1.2. Regula, ar ko īsteno ciešāku sadarbību EPPO izveidei

Iesaistītās dalībvalstis:

Citas dalībvalstis var pievienoties nākotnē.⁵

EUROPEAN PUBLIC PROSECUTOR'S OFFICE

STRATEGY

European Chief Prosecutor (supported by 2 Deputies)

- > Heading the EPPO, organising the work.
- > Contacts EU, EU countries and third parties.

College of Prosecutors

(one European Prosecutor per participating country)

- > Decision-making on strategic matters to ensure coherence, consistency and efficiency within and between cases.
- > Adoption of internal rules of procedure.

OPERATIONS

Permanent Chambers

(3 members: 2 European Prosecutors and chaired by the Chief Prosecutor, one of the Deputies, or another European Prosecutor)

- > Monitor and direct the investigations and prosecutions by the European Delegated Prosecutors (EDPs).
- > Operational decisions: bringing a case to judgment, dismissing a case, applying simplified procedure, refer case to national authorities, instruct EDPs to initiate investigation or exercise right of evocation.
- > European Prosecutor from the EU countries concerned supervises the EDP on behalf of the Permanent Chamber.

European Delegated Prosecutors (EDPs)

(at least two prosecutors per participating country)

- > Responsible for investigating, prosecuting and bringing to judgment cases falling within EPPO's competence.

⁵ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-1550_lv.htm
Nīderlande (2018. gada 14. maijā) un Malta (2018. gada 14. jūnijā) ir formāli paziņojušas Komisijai par nodomu

pievienoties EPPO, un Komisija saskaņā ar LESD 331. pantu pašlaik izstrādā lēmumus, ar ko tiks apstiprināta šo dalībvalstu dalība.

2.2. Nākotnes veidošana — Eiropas iestāžu likumdošanas un politikas iniciatīvas

Saistībā ar jaunajiem tiesību aktiem būs vajadzīga pašreizējās krāpšanas apkarošanas sistēmas pielāgošana jaunākajai notikumu attīstībai, lai nodrošinātu nepieciešamo koordināciju starp kompetentajām struktūrām un iestādēm. Šis darbs turpināsies dažus nākamus gadus, jo īpaši saistībā ar tiesiskā regulējuma izstrādi daudzgadu finanšu shēmai 2021.–2027. gadam.

Nākamajā iedaļā ir sniegts pārskats par galvenajām izmaiņām attiecībā uz Komisijas politiku un likumdošanas iniciatīvām 2017. gadā.

2.2.1. Regulas (ES, Euratom) Nr. 883/2013 novērtējums

Regula (ES, Euratom) Nr. 883/2013⁶ ir nozīmīgākais tiesību akts tiesiskajā regulējumā, kas nosaka OLAF pilnvaras veikt administratīvu izmeklēšanu attiecībā uz krāpšanu, korupciju un citām nelikumīgām darbībām, kas ietekmē ES finanšu intereses.

2017. gada 2. oktobrī saskaņā ar regulas 19. pantu Komisija pieņēma novērtējuma ziņojumu par šīs regulas piemērošanu⁷.

Novērtējumā ir secināts, ka šī regula ir ļāvusi OLAF īstenot savas pilnvaras, sasniedzot konkrētus rezultātus, panākot acīmredzamus uzlabojumus attiecībā uz izmeklēšanu faktisko norisi, sadarbību ar partneriem un attiecīgo personu tiesībām. Vienlaikus tajā ir uzsvērtas dažas nepilnības, kas ietekmē OLAF veikto izmeklēšanu efektivitāti un lietderību. Tās cita starpā attiecas uz:

- OLAF izmeklēšanas instrumentiem;
- OLAF pilnvaru izpildi;
- vienveidīgiem nosacījumiem, veicot iekšējās izmeklēšanas ES iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās;
- atšķirīgiem turpmākiem pasākumiem pēc OLAF ieteikumiem;
- dalībvalstu un ES iestāžu, struktūru, biroju un aģentūru sadarbības pienākumiem;
- attiecībā uz OLAF izmeklēšanām piemērojamā tiesiskā regulējuma kopējo saskaņotību;
- iespēju piekļūt informācijai par bankas kontiem; un
- OLAF pilnvaru skaidrību PVN jomā.

Saistībā ar EPPO izveidošanu (sk. 2.1. iedaļu) un tās ietekmi uz OLAF darbu novērtējumā ir skaidri atzīta nepieciešamība papildus regulēt abu šo struktūru attiecības un ir aicināts ātri pielāgoties OLAF darbībai, lai nodrošinātu tiesiskā regulējuma piemērotību tā mērķim.

Komisija 2018. gada 23. maijā pieņēma mērķtiecīgu priekšlikumu grozīt regulu, galvenokārt tāpēc, ka ir izveidota EPPO, vienlaikus pievēršoties visnepārprotamākajiem novērtējuma konstatējumiem, lai nodrošinātu, ka OLAF arī turpmāk ir spēcīgs, pilnībā funkcionējošs EPPO partneris.

EPPO regulā jau ir ietverti noteikumi, kas regulē EPPO un OLAF savstarpējās attiecības. To pamatā ir ciešas sadarbības, informācijas apmaiņas, papildināmības un nedublēšanās princips. Minētie noteikumi ir jāatspoguļo un jāpapildina, pieņemot Regulas (ES, Euratom) Nr. 883/2013 grozījumus ar kopējo mērķi stiprināt tādas krāpšanas apkarošanu, kas ietekmē Savienības budžetu, piemērojot integrētu politiku, saskaņā ar kuru spēcīgs un pilnībā funkcionējošs OLAF veic administratīvo izmeklēšanu, lai papildinātu EPPO krimināltiesisko pieeju.

Lielākā uzmanība tiek pievērsta jomām, kurās regula pašlaik izraisa būtiskas atšķirības OLAF darbībā dažādās dalībvalstīs, piemēram, attiecībā uz pārbaudēm uz vietas un inspekcijām, piekļuvi informācijai par bankas kontiem, valsts iestāžu sniegto palīdzību.

2.2.2. Korupcijas apkarošana ES

Korupcijas apkarošana 2017. gadā joprojām bija prioritāte Eiropas ekonomikas pārvaldības

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 11. septembra Regula (ES, Euratom) Nr. 883/2013 par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF), un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 un Padomes Regulu (Euratom) Nr. 1074/1999 (OV L 248, 18.9.2013., 1. lpp.).

⁷ Komisijas ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei "Novērtējums par to, kā piemērota Regula (ES, Euratom) Nr. 883/2013" (COM(2017) 589);

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=COM:2017:589:FIN>;

un pievienotais Komisijas dienestu darba dokuments SWD(2017) 332;

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=SWD:2017:332:FIN&from=EN>.

Šo ziņojumu atbalstīja neatkarīgs pētījums (*Evaluation of the application of Regulation (EU, Euratom) No 883/2013 concerning investigations conducted by the European Anti-Fraud Office [Regulas (ES, Euratom) Nr. 883/2013 piemērošanas izvērtējums attiecībā uz Eiropas Biroja krāpšanas apkarošanas veiktajām izmeklēšanām]*), un tā pamatā bija plaša apspriešanās ar ieinteresētajām personām, tostarp konferencē, kurā piedalījās apmēram 250 dalībnieki no dažādām ieinteresēto personu grupām. Tam bija pievienots arī OLAF Uzraudzības komitejas Atzinums 2/2017;

http://europa.eu/supervisory-committee-olaf/sites/default/files/opinion_2_2017.pdf.

pusgada procesā. Vairāku valstu ziņojumos⁸ bija ietverts korupcijas apkarošanas juridiskās, politiskās un iestāžu vides izvērtējums, tostarp attiecībā uz progresu un neatrisinātajām problēmām.

Vairākas dalībvalstis arī saņēma ieteikumus⁹ rīkoties, lai uzlabotu pārredzamību un interešu konfliktu novēršanu, apkarotu neformālus maksājumus veselības aprūpes jomā vai pastiprinātu korupcijas apkarošanas centienus valsts pārvaldē, tiesu sistēmā un veicot publiskos iepirkumus.

ES korupcijas apkarošanas pieredzes apmaiņas programmas ietvaros Komisija 2017. gadā organizēja trīs pieredzes apmaiņas darbseminārus, kuros piedalījās apmēram 100 korupcijas apkarošanas jomas praktiķi un eksperti no dalībvalstu valsts pārvaldes iestādēm, starptautiskām organizācijām, pilsoniskās sabiedrības, akadēmiskās vides un citām ieinteresētajām personām. Šie darbsemināri veicināja labākās prakses apmaiņu šādās tematiskajās jomās: korupcijas apkarošanas rādītāji (Brisele, 2017. gada marts), interešu konflikti un virpuļdurvju efekts (Barselona, 2017. gada jūnijs), korupcijas ekonomiskā ietekme (Brisele, 2017. gada decembris).

2017. gada decembrī tika izsludināts uzaicinājums iesniegt priekšlikumus¹⁰ projektiem, kas paredzēti korupcijas novēršanai un apkarošanai dalībvalstīs, ar kopējo vērtību 2,2 miljoni EUR.

Komisija un OLAF aktīvi piedalījās vairākos Eiropas un starptautiskos pretkorupcijas forumos, piemēram, Apvienoto Nāciju Organizācijas Pretkorupcijas konvencijā, Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijā, G20 Pretkorupcijas darba grupā un Eiropas partneru cīņā pret korupciju (EPAC) / ES korupcijas apkarošanas kontaktpunktu tīklā (EACN). EACN pieņēma 2017. gada novembra Lisabonas deklarāciju¹¹, kurā Eiropas lēmumu pieņēmēji tiek aicināti pastiprināt korupcijas apkarošanu.

2.2.3. Priekšlikums par Finanšu regulas un konkrētu nozaru finanšu noteikumu (Omnibus) pārskatīšanu

2017. gadā Eiropas Parlaments un Padome apsprieda Komisijas 2016. gada septembra

priekšlikumu¹² par visaptverošu un vērienīgu Finanšu regulas pārskatīšanu¹³ un par attiecīgām nozaru finanšu noteikumu izmaiņām dažādu daudzgadu programmu ietvaros.

Priekšlikuma mērķis ir modernizēt un vienkāršot Savienības noteikumus finanšu jomā un stiprināt sistēmas, kas izveidotas ES budžeta aizsardzībai pret krāpniecību un finanšu pārkāpumiem. Cita starpā ar to nosaka stingrākus noteikumus attiecībā uz nodokļu apiešanu, kas jāievēro ES īstenošanas partneriem, un precizē, ka pienākums izvairīties no interešu konfliktiem ir piemērojams attiecībā uz visiem ES līdzekļu īstenošanas veidiem (tostarp dalībvalstu līmenī). Vienkāršošanai pašai par sevi būtu jāsamazina kļūdu skaits, kā arī būtu jāpalielina politikas un tās rezultātu ietekme uz vietas.

Veicot likumdošanas sarunas, pēc Parlamenta lūguma tika vēl vairāk nostiprināts pamatojums tam, kā no ES finansējuma saņemšanas izslēgt neuzticamus saņēmējus, jo īpaši attiecībā uz tā sauktajiem "pastkastītes uzņēmumiem". Dažas no ierosinātajām izmaiņām saistībā ar lauksaimniecības politiku tika pieņemtas atsevišķi kā Regula (ES) 2017/2393¹⁴, savukārt ir paredzams, ka jaunā Finanšu regula un pārējo nozaru noteikumu grozījumi tiks pieņemti 2018. gada trešajā ceturksnī.

⁸ https://ec.europa.eu/info/publications/2017-european-semester-country-reports_en

⁹ https://ec.europa.eu/info/publications/2017-european-semester-country-specific-recommendations-commission-recommendations_en

¹⁰ ISFP-2017-AG-CORRUPT.

¹¹ http://www.epac-eacn.org/downloads/declarations/doc_view/167-lisbon-declaration-2017

¹² Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, un ar ko groza Regulu (EK) Nr. 2012/2002, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1305/2013, (ES) Nr. 1306/2013, (ES) Nr. 1307/2013, (ES) Nr. 1308/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 un (ES) Nr. 652/2014 un Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 541/2014/ES (COM(2016) 605).

¹³ Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 25. oktobra Regula (ES, Euratom) Nr. 966/2012 par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, un par Padomes Regulas (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 atcelšanu (OV L 298, 26.10.2012., 1. lpp.), kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2015. gada 28. oktobra Regulu (ES, Euratom) Nr. 2015/1929 (OV L 286, 30.10.2015., 1. lpp.).

¹⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes 2017. gada 13. decembra Regula (ES) 2017/2393, ar ko groza Regulas (ES) Nr. 1305/2013 par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA), (ES) Nr. 1306/2013 par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu, pārvaldību un uzraudzību, (ES) Nr. 1307/2013, ar ko izveido noteikumus par lauksaimniekiem paredzētiem tiešajiem maksājumiem, kurus veic saskaņā ar kopējās lauksaimniecības politikas atbalsta shēmām, (ES) Nr. 1308/2013, ar ko izveido lauksaimniecības produktu tirgu kopīgu organizāciju, un (ES) Nr. 652/2014, ar ko paredz noteikumus tādu izdevumu pārvaldībai, kuri attiecas uz pārtikas apriti, dzīvnieku veselību un dzīvnieku labturību, augu veselību un augu reprodiktīvo materiālu (OV L 350, 29.12.2017., 15. lpp.).

2.2.4. Starptautiskā sadarbība

Lai efektīvāk apkarotu pret ES budžetu vērsto krāpšanu ārpus ES robežām, Komisija turpināja iekļaut krāpšanas apkarošanas noteikumus nolīgumos ar trešām valstīm, kā arī ar starptautiskajām finanšu iestādēm un citām starptautiskajām organizācijām noslēgto dotācijas un deleģēšanas nolīgumu veidnēs.

2017. gadā OLAF organizēja divus pasākumus trešo valstu atbalstam:

- ikgadējo semināru (Melnkalnē) kandidātvalstu un iespējamo kandidātvalstu partneriestādēm par krāpšanas atklāšanas un ziņošanas labāko praksi; un
- krāpšanas apkarošanas darbsemināru Gruzijā ar visu attiecīgo krāpšanas un korupcijas apkarošanas dienestu līdzdalību, lai palīdzētu tiem īstenot ES un Gruzijas asociācijas nolīgumā ietvertos krāpšanas apkarošanas noteikumus.

OLAF arī vienojās par administratīvās sadarbības kārtību ar partneriestādēm Tunisijā un Kosovā.¹⁵

2.2.5. Komisijas stratēģija krāpšanas apkarošanai (CAFS)

Komisija apsver iespēju atjaunināt 2011. gada 24. jūnijā pieņemto CAFS¹⁶, kuras mērķis — uzlabot krāpšanas novēršanu, atklāšanu un izmeklēšanu, kā arī nodrošināt attiecīgu sankciju piemērošanu, zaudēto līdzekļu atgūšanu un atturēšanu — ir viens no galvenajiem Komisijas darba kārtības punktiem.

Vairums CAFS darbību ir pabeigtas vai vēl turpinās. Visi 49 Komisijas dienesti ir ieviesuši nozaru krāpšanas apkarošanas stratēģijas (AFS) to pārziņā esošajās politikas jomās.

2017. gadā Komisija veica CAFS vispārējās īstenošanas izvērtējumu. Izvērtējumā tiek mērīts progress, kas panākts kopš CAFS pieņemšanas 2011. gadā, salīdzinot ar definētajiem mērķiem, ņemot vērā notikumu attīstību ES politikā krāpšanas apkarošanas vidē, attiecīgos krāpšanas riskus un jaunas tendences krāpšanas jomā. Rezultāti tiks izmantoti kā pamats lēmuma pieņemšanai par to, ciklāl ir nepieciešams atjaunināt CAFS. Izvērtējumā tiks aptverts laikposms kopš CAFS pieņemšanas un tiks izvērtēta tās nozīme, efektivitāte, lietderība un saskaņotība.

¹⁵ Attiecīgi ar Tunisijas Galveno finanšu inspekciju un Kosovā* policiju.

* Šis nosaukums neskar nostājas par statusu un atbilst ANO Drošības padomes rezolūcijai Nr. 1244/1999 un Starptautiskās Tiesas atzinumam par Kosovā neatkarības deklarāciju.

¹⁶ COM(2011) 376 galīgā redakcija.

2.2.6. Programmas "Hercule" īstenošana

Ar 2014.–2020. gada programmu "Hercule III"¹⁷ tiek atbalstītas darbības, kuru mērķis ir cīņa pret krāpšanu, korupciju un citām nelikumīgām darbībām, kas apdraud ES finanšu intereses. 2017. gadā — ceturtajā gadā pēc tās ieviešanas — tika darīts pieejams budžets 14,95 miljonu EUR apmērā¹⁸, lai:

- finansētu darbības, kas veicina dalībvalstu muitas un policijas spēku administratīvās un operatīvās spējas, kā arī sniegtu IT atbalstu (75 % no programmas budžeta); un
- organizētu mācību pasākumus un konferences, tostarp digitālās kriminālistikas mācības personālam, ko nodarbina tiesībaizsardzības iestādes dalībvalstīs un partnervalstīs (25 % no budžeta).

"Hercule III" dotāciju saņēmēji ziņoja par būtiskiem panākumiem, kas sasniegti, izmantojot ar programmas atbalstu finansēto aprīkojumu un mācības¹⁹, piemēram, par:

- nelegāli pār robežu pārvestu un viltotu cigarešu un tabakas konfiskāciju;
- jaunu krāpšanas shēmu un noziedzīgu organizāciju tīklu atklāšanu; un
- operācijām un izmeklēšanām par pārkāpumiem un korupciju, kas vērsta pret Savienības finanšu interesēm.

2.3. EST judikatūra

2017. gadā judikatūru attiecībā uz ES finansiālo interešu aizsardzību papildināja trīs Eiropas Savienības Tiesas (EST) nolēmumi. Divi no tiem (lietās *Alytaus*²⁰ un *Glencore*²¹) bija saistīti ar

¹⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 26. februāra Regula (ES) Nr. 250/2014, ar ko izveido programmu darbību veicināšanai Eiropas Savienības finanšu interešu aizsardzības jomā (programma *Hercule III*) un atceļ Lēmumu Nr. 804/2004/EK (OV L 84, 20.3.2014., 6. lpp.).

¹⁸ Komisijas 2017. gada 22. februāra Lēmums C (2017) 1120 final.

¹⁹ Sīkāku informāciju sk. 1. zemsvītras piezīmes v) apakšpunktā minētajā Komisijas dienestu darba dokumentā.

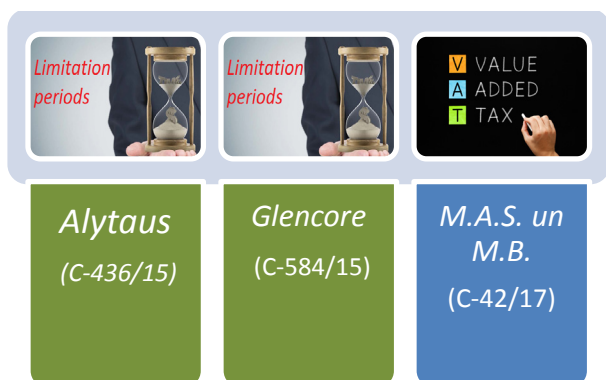
²⁰ Tiesas spriedums (trešā palāta), 2017. gada 15. jūnijs, *Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūra / UAB "Alytaus regiono atliekų tvarkymo centras"*, C-436/15; Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Lietuvos vyriausioji administracinis teismas* (Lietuvas Augstākā administratīvā tiesa) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2015. gada 10. jūlijā un kas Tiesā reģistrēts 2015. gada 10. augustā;

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=191811&pageIndex=0&doclang=EN&mode=st&dir=&occ=first&part=1&cid=120020>

²¹ Tiesas spriedums (ceturtā palāta), 2017. gada 2. marts, *Glencore Céréales France / Établissement national des produits de l'agriculture et de la mer (FranceAgriMer)*; C-584/15;

jautājumiem par noilgumu, savukārt trešais (*M.A.S. un M.B.*)²² attiecās uz PVN, jo īpaši precizējot dažus aspektus spriedumā lietā *Taricco*.

2. attēls. EST judikatūra ar PIF-saistītos jautājumos (2017)

2.3.1. Noilguma termiņi: lietas *Alytaus* un *Glencore*

Lietā *Alytaus* Tiesa precizēja noilguma termiņa nozīmi²³ attiecībā uz pārkāpumu, kas pieļauts daudzgadu programmas kontekstā, kā arī “nepārtraukta vai vairākkārtēja” pārkāpuma gadījumā. Tiesa arī precizēja, kad daudzgadu programmu var uzskatīt par “pilnīgi pabeigtu”.

Lietā *Glencore* Tiesa papildus precizēja Padomes Regulas (EK, *Euratom*) Nr. 2988/95 3. panta 1. un 4. punktā minēto noteikumu interpretāciju attiecībā uz prasījumu piedziņu.

2.3.2. PVN: lieta *M.A.S.*

Pamatojoties uz spriedumu lietā *M.A.S.*, lai nenotiktu LESD 325. panta 1. un 2. punktā uzlikto pienākumu neievērošana, dalībvalstīm ir jānodrošina, ka liela apmēra krāpšanas gadījumā, kas apdraud Savienības finanšu intereses PVN jomā, tiek pieņemti efektīvi un atturoši kriminālsodi.²⁴

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionid=9ea7d0f130de433267059163433db6acf2f7ed8ab2e8.e34KaxiLc3eQc40LaxqMbN4Pb38Me0?text=&docid=188526&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=119378>

²² Tiesas spriedums (virspalāta), 2017. gada 5. decembris, kriminālprocess pret *M.A.S.* un *M.B.*; Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Corte costituzionale* (Itālijas Konstitucionālā tiesa) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2016. gada 23. novembrī un kas Tiesā reģistrēts 2017. gada 26. janvārī, C-42/17;

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionid=9ea7d0f130dee23bf505dd284bfca15ec6074b29881b.e34KaxiLc3eQc40LaxqMbN4Pb38Me0?text=&docid=197423&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=122561>

²³ Regulas (EK, *Euratom*) Nr. 2988/95 3. panta 1. punkta nozīmē.

²⁴ Spriedums *M.A.S.*, C-42/17, 35. punkts, atsaucoties uz spriedumu *Taricco* (C-105/14);

2.4. Dalībvalstu veiktie pasākumi

2.4.1. Kopsavilkums

Šajā kopsavilkumā ir sniegts pārskats par tendencēm un prioritātēm saistībā ar dalībvalstu veiktajiem krāpšanas apkarošanas pasākumiem, taču tas nav izsmelošs; dalībvalstīm tika lūgts ziņot par ne vairāk kā trim krāpšanas novēršanas pasākumiem, bet dažas dalībvalstis var būt veikušas vairāk pasākumu²⁵.

Dalībvalstis 2017. gadā ziņoja par 73 pasākumiem²⁶ ES finanšu interešu aizsardzībai un krāpšanas apkarošanai. Pasākumi aptvēra visu krāpšanas apkarošanas ciklu, galvenokārt dalītās pārvaldības jomā, bet arī attiecībā uz finanšu noziegumiem, muitu un nelikumīgu tirdzniecību, publisko iepirkumu, interešu konfliktiem, korupcijas un krāpšanas apkarošanas stratēģijām, organizēto noziedzību, krāpšanas apkarošanas koordinācijas dienestiem (*AFCOS*), krāpšanas definīciju un trauksmes cēlējiem. Vairums pasākumu bija saistīti ar krāpšanas atklāšanu, tiem sekoja pasākumi saistībā ar krāpšanas novēršanu, izmeklēšanu un kriminālvajāšanu, zaudēto līdzekļu atgūšanu un sankcijām.

Vairums no tiem (77 %) bija nozaru, nevis starpnozaru pasākumi (23 %). No nozaru pasākumiem 15 pasākumi attiecās uz ieņēmumiem saistībā ar krāpšanu nodokļu jomā un muitas jomā. Vēl 41 pasākums attiecās uz izdevumiem, kas aptver visas budžeta jomas. Ar nozarēm saistītie pasākumi tiks iztīrīti dažādām budžeta jomām vēltītajos punktos, savukārt šajā iedaļā uzmanība galvenokārt pievērsta starpnozaru pasākumiem.

2.4.1.1. Valstu stratēģijas krāpšanas apkarošanai (*NAFS*)

Līdz 2017. gada beigām kopā 10 dalībvalstis²⁷ bija pieņēmušas krāpšanas apkarošanas valsts stratēģijas un nosūtījušas tās Komisijai. Tas liecina, ka tās izprot, cik liela nozīme krāpšanas un pārkāpumu apkarošanā ir stratēģiskai pieejai. Komisija atzinīgi novērtē šos pasākumus un aicina

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=167061&pageIndex=0&doclang=en&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=124335>

²⁵ Paziņotie pasākumi ir sīkāk analizēti 1. zemsvītras piezīmes i) apakšpunktā norādītajā Komisijas dienestu darba dokumentā.

²⁶ Daži no tiem bija daļa no pasākumu kopuma, ietverot, piemēram, kopā pieņemtus likumdošanas, administratīvos, operatīvos vai organizatoriskos pasākumus piemērošanai dažādos valsts iestāžu struktūras līmeņos. Līdz ar to kopējais paziņoto pasākumu skaits ir 111.

²⁷ Bulgārija, Horvātija, Čehijas Republika, Francija, Grieķija, Ungārija, Itālija, Latvija, Malta un Slovākija. Rumānija iepriekš ziņoja par *NAFS*, bet tagad tā ir novecojusi.

visas pārējās dalībvalstis izstrādāt šādas stratēģijas.

2.4.1.2. Publiskais iepirkums un korupcija

Daudzi no pasākumiem, kurus dalībvalstis 2017. gadā pieņēmušas publiskā iepirkuma jomā, ir vērsti uz korupcijas un interešu konfliktu apkarošanu, kā arī pārraudzības uzlabošanu. Par šādu pasākumu veikšanu paziņoja sešas dalībvalstis²⁸.

2.4.1.3. Citi pasākumi

Citi starpnozaru pasākumi, par kuriem tika paziņots, galvenokārt attiecās uz finanšu un organizēto noziedzību (Čehijas Republika, Polija un Lietuva), konkrētu struktūru organizācijas un kompetences pārskatīšanu (Grieķija un Zviedrija) vai aģentūru savstarpējās sadarbības uzlabošanu.

Trīs dalībvalstis ziņoja par pasākumiem, lai risinātu problēmas saistībā ar ieņēmumiem un izdevumiem noteiktās nozarēs²⁹:

- Latvija sāka valsts mēroga krāpšanas apkarošanas kampaņu (#Atrāpies!), lai palielinātu sabiedrības informētību par krāpšanu, to papildinot ar īpašām attiecīgo pārvaldes iestāžu mācībām;
- Itālija veica pasākumus, lai apvienotu administratīvo sodu un kriminālsodu iniciatīvas, kas ļauj rekonstruēt nelikumīgas kapitāla plūsmas un arestēt noziedzīgu organizāciju aktīvus; un
- Slovēnija veica pasākumus, lai uzlabotu ES budžetam kaitējošu pasākumu atklāšanas un noskaidrošanas rādītājus.

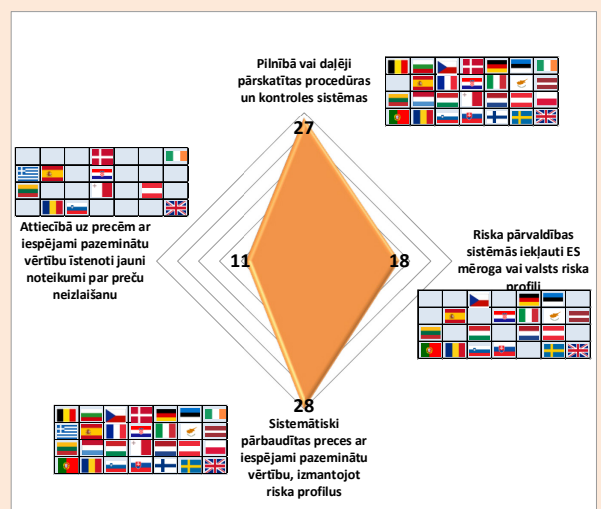
2.4.2. 2016. gada ieteikumu īstenošana

Komisija 2016. gada PIF ziņojumā sniedza četrus ieteikumus dalībvalstīm; viens no tiem bija vērsts uz ieņēmumiem, trīs — uz izdevumiem.

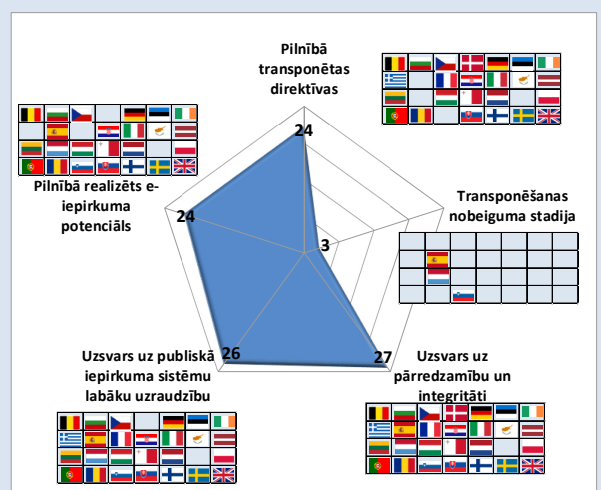
Kopumā turpmākā rīcība pēc ieteikumiem (sk. tālāk dotās diagrammas) parādīja, ka lielākā daļa dalībvalstu ir ieguldījušas vai iegulda būtiskus un konstruktīvus centienus³⁰. Vairums vērsa pienācīgu uzmanību lielākajai daļai ieteikumu³¹.

Komisija bija ieteikusi dalībvalstīm:

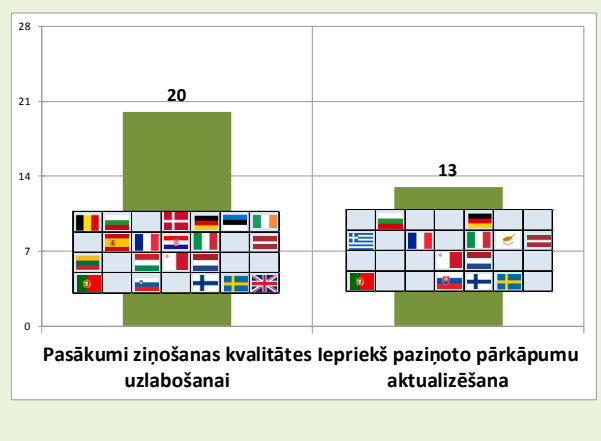
(1) pārskatīt savu pārvaldības un kontroles stratēģiju attiecībā uz muitas vērtības noteikšanu;

(2) pilnīgi transponēt pārskatītās Publiskā iepirkuma direktīvas;

(3) uzlabot datu kvalitāti, kad tiek ziņots par pārkāpumiem;

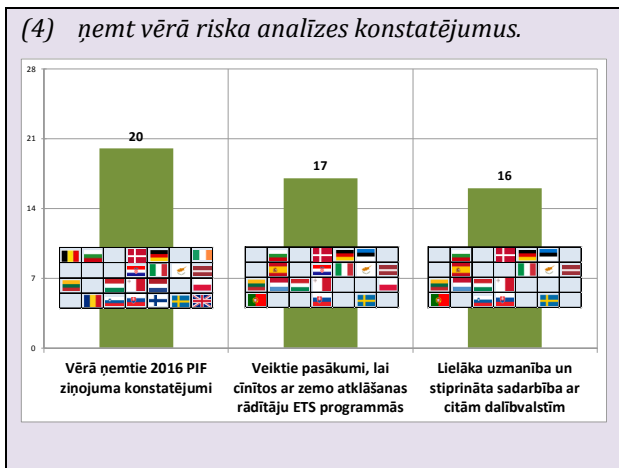
²⁸ Čehijas Republika, Spānija, Malta, Igaunija, Kipra un Rumānija.

²⁹ Lai gan dalībvalstis tos tieši nedefinē kā starpnozaru pasākumus, tie vislabāk iederas šajā iedaļā.

³⁰ Apvienotā Karaliste nesniedza informāciju par turpmāko rīcību pēc ieteikumiem.

³¹ Sniegto atbilžu sīkāku analīzi sk. 1. zemsvītras piezīmes i) apakšpunktā norādītajā Komisijas dienestu darba dokumentā.

(4) ņemt vērā riska analīzes konstatējumus.

vērtības pazemināšanu muitā un preču neizlaišanu šaubu gadījumos; varētu paredzēt plašāku tādu ES mēroga riska profilu izmantošanu, kuru pamatā ir "tīrās vidējās cenas". Var darīt vairāk, lai nodrošinātu pilnībā digitālas publiskā iepirkuma procedūras. Tāpat, lai gan dažas dalībvalstis nodrošina vai organizē mācības un seminārus par IT sistēmu izmantošanu ziņošanai, lai uzlabotu datu kvalitāti un aktualizētu pārkāpumus, par kuriem jau ir ticis paziņots, citas dalībvalstis šajā sakarā savus centienus varētu pastiprināt. Visbeidzot, varētu uzlabot sadarbību starp dalībvalstīm attiecībā uz augušajiem pārrobežu krāpšanas draudiem, kā arī Eiropas teritoriālo sadarbības programmu ietvaros.

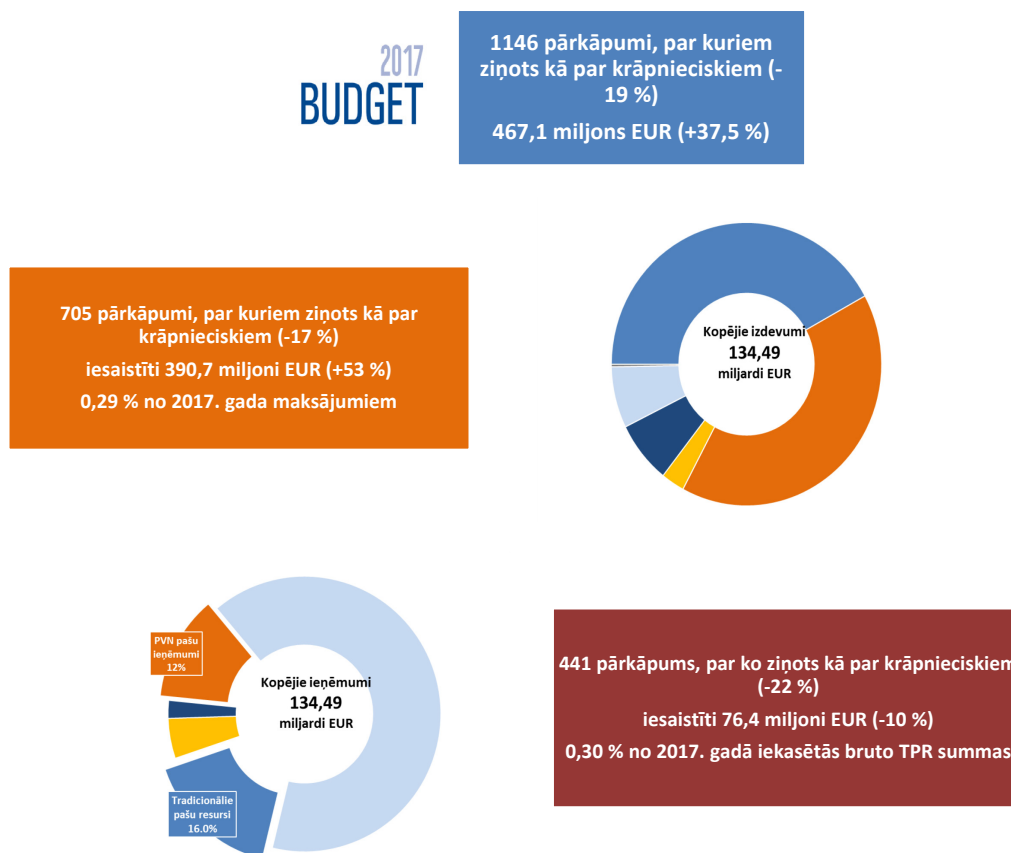
Tomēr joprojām ir iespējams veikt uzlabojumus, piemēram, īstenot jaunus noteikumus par preču

2.5. Statistikas kopsavilkums par atklātajiem pārkāpumiem un krāpšanu³²

Komisijai 2017. gadā pavisam tika ziņots par 15 213 krāpnieciskiem un ar krāpšanu nesaistītiem pārkāpumiem, un tas ir par 20,8 % mazāk nekā 2016. gadā. Šie pārkāpumi bija saistīti aptuveni ar 2,58 miljardiem EUR, t. i., par 8,6 % mazāk nekā iepriekšējā gadā.

Pārkāpuma atklāšana nozīmē, ka ir veikti korigējoši pasākumi, lai atgūtu attiecīgās nelikumīgās finanšu summas, un ka ir sākts kriminālprocess, ja rodas aizdomas par krāpšanu.

3. attēls. Pārkāpumi, par kuriem 2017. gadā ziņots kā par krāpnieciskiem

³² Sīki izstrādātu analīzi par ziņotajiem pārkāpumiem sk. 1. zemsvītras piezīmes ii) apakšpunktā minētajā Komisijas dienestu darba dokumentā.

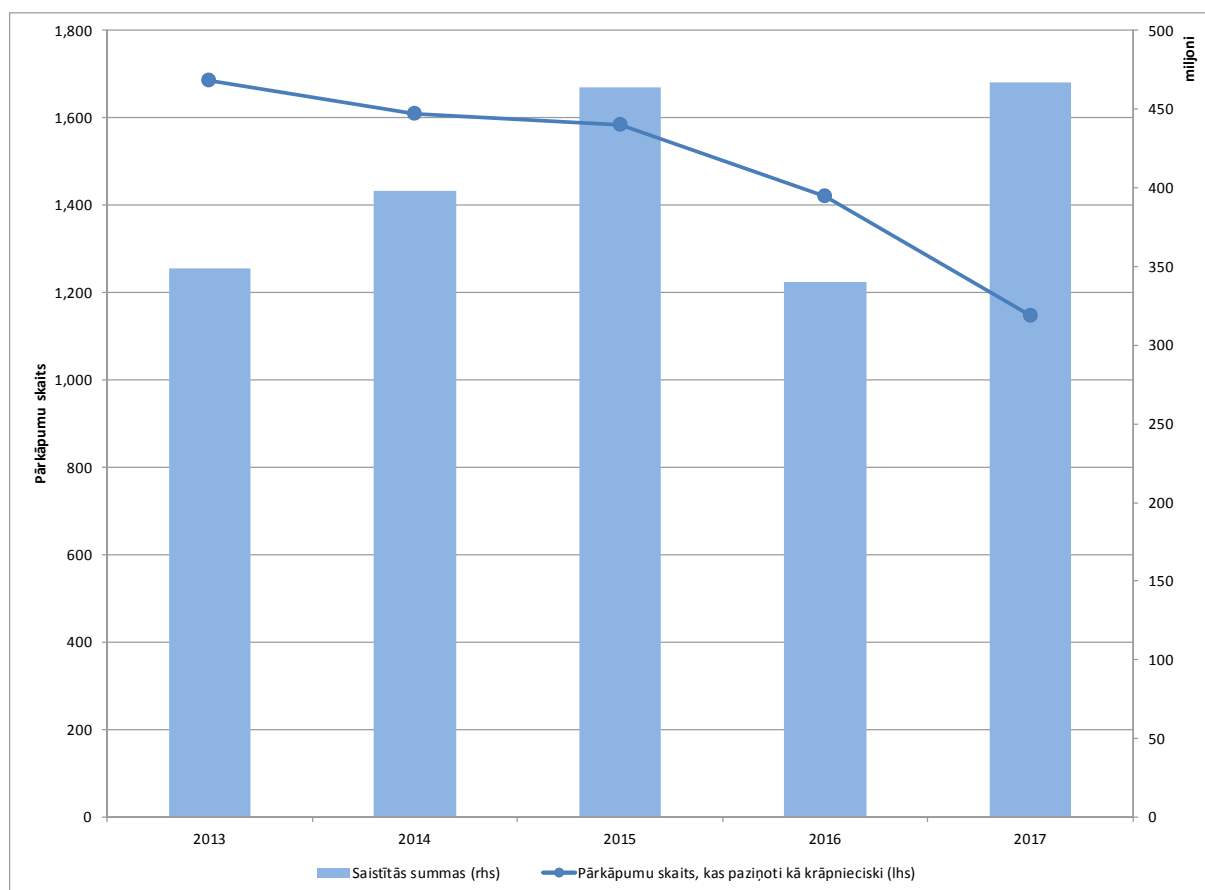
2.5.1. Atklātie krāpnieciskie pārkāpumi

To pārkāpumu skaits, par kuriem tika ziņots kā par krāpnieciskiem (tostarp gadījumi, kad radušās aizdomas par krāpšanu vai ir konstatēta krāpšana), un ar tiem saistītās summas nav tiešs rādītājs attiecībā uz krāpšanas apmēru, kas ietekmē ES budžetu. Tas vienīgi norāda, cik iespējamas krāpšanas gadījumus ir atklājušas dalībvalstu un ES struktūras.

2017. gadā kopā tika ziņots par 1146 krāpnieciskiem pārkāpumiem (t. i., 7,5 % no visiem atklātajiem un paziņotajiem pārkāpumiem),³³ kuros bija iesaistīti aptuveni 467 miljoni EUR (18,1 % no kopējās ar pārkāpumiem saistītās finanšu summas)³⁴ un kuri attiecās gan uz izdevumu, gan ieņēmumu daļu, kā norādīts 3. attēlā.

Salīdzinājumā ar 2016. gadu 2017. gadā paziņoto krāpniecisko pārkāpumu skaits samazinājās par 19,3 %, savukārt to finansiālais apmērs palielinājās par 37,5 %. Vērtējot piecu gadu laikposmā (2013–2017), tas bija par 32 % mazāk nekā 2013. gadā un par 23 % mazāk nekā piecu gadu vidējais rādītājs. Finansiālā ietekme ievērojami svārstās (sk. 4. attēlu), jo to var ietekmēt atsevišķi gadījumi, kas saistīti ar ļoti lielām naudās summām.

4. attēls. Pārkāpumi, par kuriem ziņots kā par krāpnieciskiem, un ar tiem saistītās summas, 2013.–2017. gads

Visu 2017. gadā ziņoto krāpniecisko pārkāpumu sadalījums pa dalībvalstīm un budžeta jomām ir iekļauts 1. pielikumā.

³³ Šis rādītājs ir "krāpšanas izplatības līmenis" (FFL). Sk. 2.3.2. iedaļu Komisijas dienestu darba dokumentā "Metodika attiecībā uz 2015. gadā paziņoto pārkāpumu statistisko novērtējumu" (SWD(2016) 237 final).

³⁴ Šis rādītājs ir "krāpšanas apmērs" (FAL). Sk. 33. zemsvītras piezīmē minētā dokumenta 2.3.3. iedaļu.

2.5.2. Atklātie un paziņotie ar krāpšanu nesaistītie pārkāpumi

Komisijai 2017. gadā ziņoja par 14 067 pārkāpumiem, kas nav krāpnieciski (par 20,9 % mazāk nekā 2016. gadā). Rādītāji samazinājās attiecībā uz visām jomām, izņemot pirmspievienšanās jomu. Attiecīgais finanšu apmērs samazinājās par aptuveni 2,1 miljardu EUR, kā parādīts 5. attēlā.

5. attēls. Pārkāpumi, par kuriem 2017. gadā nav ziņots kā par krāpnieciskiem

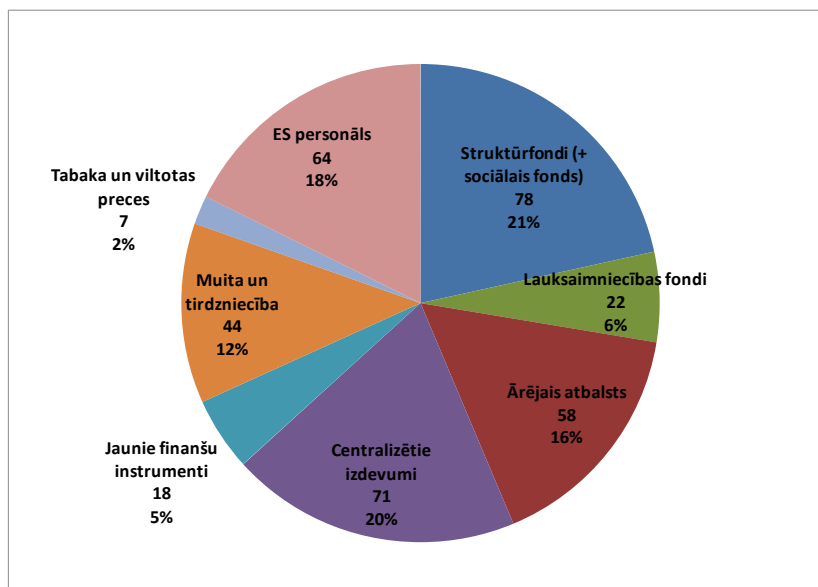

2.5.3. OLAF izmeklēšana

2017. gadā OLAF sāka 215 izmeklēšanas un pabeidza 197, iesakot veikt finanšu līdzekļu atgūšanu 3,1 miljarda EUR apmērā, no kuriem 2,7 miljardi EUR bija saistīti ar ieņēmumiem. Šis ārkārtīgi augstais rādītājs izriet no liela apjoma krāpšanas gadījumiem saistībā ar pārāk zemas vērtības noteikšanu, kurus OLAF pabeidza izmeklēt gada laikā. Gada beigās turpinājās 362 izmeklēšanas.³⁵

³⁵ https://ec.europa.eu/anti-fraud/about-us/reports/olaf-report_en

6. attēls. Izmeklēšanā esošie gadījumi 2017. gada beigās (pa nozarēm)³⁶

³⁶ 2017. gadā, tāpat kā iepriekšējā gadā, OLAF turpināja darbu ar relatīvi daudziem ar Eiropas Parlamentu saistītiem gadījumiem. Lai gan daudzas izmeklēšanas pašlaik turpinās, 2017. gadā pārsvarā gadījumi bija saistīti ar Eiropas Parlamenta līdzekļu nepareizu lietošanu valstu partiju darbības atbalstam. Šie gadījumi ir reģistrēti kategorijā "ES personāls". Sk. OLAF 2017. gada ziņojumu (35. zemsvītras piezīme, 23. lpp.).

3. POLITIKA KRĀPŠANAS APKAROŠANAS JOMĀ, PASĀKUMI UN REZULTĀTI — IEŅĒMUMI

3.1. ES iestāžu pasākumi krāpšanas apkarošanai — ieņēmumi

Ciņā ar krāpšanu ieņēmumu jomā ļoti svarīga ir ātra, savlaicīga un precīza informācijas apmaiņa. Tas nodrošina pienācīgu koordināciju, lai izjauktu pēc būtības transnacionālas krāpšanas shēmas. ES apkaro krāpšanu un pārkāpumus šajās jomās, stiprinot tiesisko regulējumu un starptautiskos

sadarbības nolīgumus, nodrošinot operatīvo koordināciju kopīgās muitas operācijās (*JCO*) un atvieglojot informācijas apmaiņu attiecībā uz krāpšanu, kas saistīta ar PVN.

Dalībvalstis ir pieņēmušas pasākumus valsts līmenī, lai:

- pārskatītu stratēģiskos plānus, riska novērtējumus un rādītājus;
- reorganizētu kompetentos dienestus; un
- uzlabotu informācijas apmaiņu.

7. attēls. Svarīgākie politikas pasākumi ieņēmumu jomā

Koordinācija, sadarbība un informācijas apmaiņa

OLAF koordinēja 11 *JCO*

Priekšlikums Regulas (ES) Nr. 904/2010 par krāpšanu pievienotās vērtības nodokļa jomā grozīšanai (notiek apspriešana Padomē)

Savstarpējas palīdzības nolīgumi ar trešām valstīm: *Mercosur* un Azerbaidžāna

Krāpšanas apkarošanas klauzula brīvās tirdzniecības nolīgumā ar Japānu

3.1.1. Savstarpējā administratīvā palīdzība

3.1.1.1. Regulas (EK) Nr. 515/97 43.b panta īstenošana

Ar Regulu (ES) 2015/1525³⁷, ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 515/97³⁸ par savstarpēju administratīvo palīdzību muitas lietās, tika ieviests jauns 43.b pants, kurā noteikts, ka Komisijai ir jāizvērtē nepieciešamība paplašināt konteineru statusa ziņojumu (*CSM*) reģistru un importa, eksporta un tranzīta (*IET*) reģistru, lai eksportētu datus, kas attiecas ne tikai uz akcīzes precēm. Komisijai ir arī jāizvērtē, vai ir iespējams paplašināt transporta reģistru, papildinot to ar datiem par preču importu, eksportu un tranzītu pa sauszemi un gaisu.

Komisija savus provizoriskos konstatējumus izklāstīja 2016. gada *PIF* ziņojumā³⁹. Vienlaikus

tā turpināja darbu un pabeidza savu novērtējumu⁴⁰.

3.1.1.2. Krāpšanas apkarošanas informācijas sistēma (*AFIS*)

AFIS ir krāpšanas apkarošanas lietojumprogrammu sistēma, kuru uztur *OLAF*, izmantojot vienotu tehnisko infrastruktūru. Šī sistēma ir svarīgs IT rīks daudzām pārvaldēm un citiem lietotājiem, kas iesaistīti ES finanšu interešu aizsardzībā. Tā sekmē arī apjomrādītus ietaupījumus un sinerģiju šāda plaša un daudzveidīga IT pakalpojumu un rīku klāsta attīstībā, uzturēšanā un ekspluatācijā, un tās mērķis ir:

- savlaicīga un droša tādas informācijas apmaiņa starp kompetentajām valstu un ES iestādēm, kas saistīta ar krāpšanu; un
- svarīgu datu uzglabāšana un analīze.

AFIS aptver divas galvenās jomas:

- savstarpējo palīdzību muitas lietās; un

³⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes 2015. gada 9. septembra Regula (ES) Nr. 2015/1525, ar ko groza Padomes Regulu (EK) Nr. 515/97 par dalībvalstu pārvaldes iestāžu savstarpēju palīdzību un šo iestāžu un Komisijas sadarbību, lai nodrošinātu muitas un lauksaimniecības tiesību aktu pareizu piemērošanu (OV L 243, 18.9.2015., 1. lpp.).

³⁸ OV L 82, 22.3.1997., 1. lpp.

³⁹ Sk. COM(2017) 383 final, 3.1.1.2. iedaļa.

⁴⁰ Sīkāku informāciju sk. 1. zemsvītras piezīmes (vi) apakšpunktā minētajā Komisijas dienestu darba dokumentā.

- pārkāpumu pārvaldību.

Līdz 2017. gada beigām *AFIS* sistēmā bija reģistrējušies 8600 galalietotāju vairāk nekā 1800 kompetento dienestu vārdā dalībvalstīs, trešās partnervalstīs, starptautiskajās organizācijās, Komisijas dienestos un citās ES iestādēs. *AFIS* savstarpējās palīdzības datubāzēs un moduļos 2017. gadā kopumā bija pieejama informācija par 16 324 gadījumiem.

Pārkāpumu pārvaldības sistēma (*IMS*), kas izmanto *AFIS* platformu, saņēma 88 347 jaunus ziņojumus par pārkāpumiem dalībvalstīs un kandidātvalstīs.

2016. gada 1. septembrī darbu uzsāka divas jaunas Regulā (EK) Nr. 515/97 (ar attiecīgiem grozījumiem) paredzētas IT sistēmas — *CSM* un *IET* reģistri.

AFIS 2017. gadā saņēma 637 miljonus *CSM*. *IET* reģistrā ir iekļauti deklarāciju dati par preču importu un tranzītu un par akcīzes preču eksportu. Tika apstrādāti apmēram 5,3 miljoni eksporta deklarāciju un saistīto ziņojumu.

AFIS tika izmantota, lai droši piekļūtu informācijai un apmainītos ar to saistībā ar 11 *JCO* (sk. nākamo iedaļu).

Krāpšanas apkarošanas tranzīta informācijas sistēma (*ATIS*) saņēma informāciju par 22,5 miljoniem jaunu tranzīta sūtījumu. Tā ir publicēta arī *IET* reģistrā.

3.1.1.3. Kopīgās muitas operācijas (*JCO*)

JCO ir koordinēti un mērķorientēti operatīvie pasākumi, ko ierobežotā laikposmā dalībvalstu un trešo valstu muitas iestādes īsteno, lai apkarotu preču pārrobežu nelikumīgu kontrabandu.

2017. gadā *OLAF* koordinēja un atbalstīja 11 *JCO*, sadarbojoties ar dalībvalstīm un sniedzot izlūkošanas, tehnisko, finansiālo un apgādes atbalstu.

JCO tika vērsta pret konkrētiem apdraudējumiem, tostarp cigarešu kontrabandu, ieņēmumu krāpšanu, viltotiem produktiem, skaidras naudas nelikumīgu pārvietošanu un narkotikām. 8. attēlā dots kopsavilkums par lielāko daļu operāciju.

8. attēls. Kopīgās muitas operācijas 2017. gadā

Operācija	Iesaistītās valstis	Darbības joma	Rezultāti
<i>JCO Renegade</i>	Āzijas un Eiropas sanāksme: visas dalībvalstis, Norvēģija, 12 Āzijas valstis, Interpols, Eiropols, Reģionālais izlūkošanas sadarbības birojs (PTO)	Viltotas preces, jo īpaši auto rezerves daļas (ASP)	70 000 ASP; 400 000 citu viltotu preču; 56 miljoni cigarešu (muitas nodevu un nodokļu vērtība — 12 miljoni EUR)
<i>JCO Cerberus</i>	27 dalībvalstis, Eiropola atbalsts	Skaidras naudas nedeklarēšana, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācija un teroristiskās darbībās iesaistītas noziedzīgas organizācijas	Aizturēti 6,4 miljoni EUR
<i>JCO Magnum II</i>	Koordinēja Igaunijas muiža, piedaloties 14 dalībvalstīm, Eiropolam un <i>Frontex</i>	Tabakas izstrādājumu kontrabanda pa autoceļiem no trešām valstīm (Baltkrievijas, Ukrainas un Krievijas)	Vairāk nekā 20 miljoni cigarešu konfiskācija
<i>Octopus II</i>	Organizēja Francijas muiža	Ieņēmumu krāpšana	Notiek izvērtēšana
<i>Load, Lock Sea, Lucky un Pascal</i>	Koordinēja Francijas muiža	Reģionālās jūras novērošanas operācijas, lai atklātu sensitīvu preču nelikumīgu tirdzniecību pa jūru Atlantijas un Vidusjūras reģionos	Arestētas vairāk nekā 5 tonnas Indijas kaņepju sveķu, arestētas 10 personas
<i>JCO Postbox</i>	Vadīja Beļģijas, Vācijas un Zviedrijas muiža saskaņā ar rīcību "muita pret noziedzību internetā"	Akcīzes krāpšana un nelikumīga tirdzniecība ar viltotām precēm, narkotikām un ieročiem sūtījumos, ko transportē pa pastu un ar kurjeru eksprespakalpojumiem	Vairāk nekā 3000 konfiskāciju — tūkstošiem nelikumīgu produktu, tostarp farmaceitiskie preparāti, narkotikas, cigaretes, viltotas preces, aizsargājamās sugas un ieroči

Operācija	Iesaistītās valstis	Darbības joma	Rezultāti
JCO Darius	Organizēja Nīderlandes muita	Konkrētu jaunu psihoaktīvu vielu (NPS), kā arī viltotu un pazeminātas vērtības preču kontrabanda, kuras transportē, izmantojot ekspreskurjeru un pasta pakalpojumus	Vairāk nekā 300 konfiskāciju
Kopīga rīcība Hansa	Vadīja Apvienotās Karalistes muita sadarbībā ar Eiropolu	Nelegālu akcīzes preču, galvenokārt cigarešu, iekšēja pārvietošana	Konfiscēts liels daudzums cigarešu un citu tabakas izstrādājumu

3.1.2. Savstarpējā palīdzība un krāpšanas apkarošanas noteikumi starptautiskajos nolīgumos

Saistībā ar Regulas (EK) Nr. 515/97 19. pantu tika noslēgtas sarunas ar *Mercosur* (Argentīnu, Brazīliju, Paragvaju un Urugvaju) un Azerbaidžānu par savstarpējās administratīvās palīdzības noteikumiem, kas veido ar krāpšanu un pārkāpumiem saistītās informācijas apmaiņas juridisko pamatu. Tika gūti labi panākumi sarunās ar Tunisiju un Indonēziju.

ES ir guvusi panākumus arī pašlaik notiekošajās sarunās par krāpšanas apkarošanas klauzulas iekļaušanu brīvās tirdzniecības nolīgumos ar Meksiku, *Mercosur*, Čili, Indonēziju un Tunisiju, kā arī ir noslēgusi nolīgumu ar Japānu.

3.1.3. Cīņa pret tabakas izstrādājumu nelikumīgu tirdzniecību

2017. gada 12. maijā Komisija publicēja progresa ziņojumu⁴¹ par provizoriskajiem rezultātiem saistībā ar tās 2013. gada paziņojumu "Cīņas pastiprināšana pret cigarešu kontrabandu un citiem tabakas izstrādājumu nelikumīgas tirdzniecības veidiem — visaptveroša ES stratēģija"⁴², kam bija pievienots visaptverošs rīcības plāns.

Padomes secinājumi par cīņas pastiprināšanu pret nelikumīgi tirgotiem tabakas izstrādājumiem Eiropas Savienībā (pieņemti 2017. gada 7. decembrī)⁴³ un ieinteresēto personu konferencē "Cīņa pret nelikumīgu tabaku" (2018. gada martā kopīgi organizēja OLAF un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja) iegūtā informācija tiek izmantota Komisijas darbā pie jauna rīcības plāna nelikumīgas tabakas apkarošanai, ko ir paredzēts pabeigt 2018. gada vasaras nogalē.

⁴¹ COM(2017) 235 final.

⁴² COM(2013) 324 final.

⁴³ Padomes dokuments 15638/17.

Turklāt ES 2016. gada 24. jūnijā ratificēja Pasaules Veselības organizācijas Pamatkonvencijas par tabakas kontroli (*FCTC*) protokolu. *FCTC* protokols stāsies spēkā 2018. gada 25. septembrī. Komisija pārstāvēs ES pirmajā protokola līgumslēdzēju pušu sanāksmē 2018. gada oktobrī, un tai joprojām ir svarīga loma, mudinot dalībvalstis, kaimiņvalstis, kā arī galvenās izcelsmes valstis un tranzītvalstis ratificēt un īstenot minēto protokolu.

3.1.4. PVN krāpšanas apkarošana

2017. gada 30. novembrī kā turpmāku rīcību pēc 2016. gada rīcības plāna attiecībā uz PVN⁴⁴ Komisija pieņēma priekšlikumu grozīt Regulu (ES) Nr. 904/2010 par administratīvu sadarbību PVN jomā⁴⁵. 2018. gada jūnijā Padome panāca politisku vienošanos par šo priekšlikumu. Ar šo priekšlikumu ir paredzēts ES PVN sistēmu padarīt noturīgāku pret krāpšanu un novērst likumu nepilnības, kas var novest pie plaša mēroga krāpšanas saistībā ar PVN. Jauno noteikumu mērķis ir uzlabot uzticēšanos starp dalībvalstīm, lai tās varētu apmainīties ar plašāku informāciju, kā arī stiprināt valstu nodokļu iestāžu un tiesībsardzības iestāžu sadarbību. Galvenie pasākumi cita starpā ir šādi:

- dalībvalstu sadarbības stiprināšana (piem., jaunas IT sistēmas izveide informācijas apstrādei un riska analīzei *Eurofisc* (ES krāpšanas apkarošanas ekspertu tīkls) ietvaros, kopīgas revīzijas);
- valstu nodokļu iestāžu veiktās komunikācijas un datu apmaiņas *Eurofisc* un Eiropas tiesībsardzības iestāžu (*OLAF*, Eiropols, topošais *EPPO*) ietvaros stiprināšana;

⁴⁴ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai par rīcības plānu PVN jomā "Ceļā uz vienotu ES PVN zonu — laiks pieņemt lēmumu" (COM(2016) 148).

⁴⁵ Padomes 2010. gada 7. oktobra Regula (ES) Nr. 904/2010 par administratīvu sadarbību un krāpšanas apkarošanu pievienotās vērtības nodokļa jomā (OV L 268, 12.10.2010., 1. lpp.).

- valstu nodokļu un muitas dienestu sadarbības uzlabošana attiecībā uz noteiktām muitas procedūrām importam no valstīm ārpus ES, ko pašlaik apdraud ar PVN saistīta krāpšana; un
- informācijas koplietošanas stiprināšana, lai apkarotu ar PVN saistītu krāpšanu lietotu automobiļu tirgū.

3.2. Dalībvalstu pasākumi krāpšanas apkarošanai — ieņēmumi

Aptuveni 12 dalībvalstis ziņoja par pasākumiem, kas paredzēti, lai cīnītos pret krāpšanu muitas un nodokļu jomā. Tie cita starpā bija šādi:

- riska rādītāju precizēšana, lai risinātu jautājumu par importa deklarāciju vērtības pazemināšanu⁴⁶;
- valsts muitas riska novērtējuma pārskatīšana un minimālā naudas soda palielināšana par līdzīgu vestās skaidras naudas summas nedeklarēšanu⁴⁷;
- iekšējā muitas plāna izstrāde⁴⁸;
- stratēģisko un operatīvo prioritāšu noteikšana muitas un akcīzes jomā⁴⁹; un
- tādas jaunas metodes īstenošana, veicot revīziju pēc atmuitošanas, ar kuru pārbaudes attiecina uz visām attiecīgā ekonomikas dalībnieka darbībām⁵⁰.

Trīs valstis ieviesa pasākumus, lai nodrošinātu pareizus ES pašu resursu maksājumus⁵¹, sekmīgāku atgūšanu⁵² vai cīņu ar krāpšanu nodokļu jomā un izvairīšanos no nodokļu maksāšanas⁵³.

Divas valstis izveidoja vai pārskatīja īpašo struktūru organizāciju⁵⁴.

Viena dalībvalsts⁵⁵ risināja jautājumu par nepieciešamību uzlabot ar starptautisko platformu starpniecību koplietotās informācijas kvantitāti un kvalitāti.

3.3. Statistika par atklātajiem pārkāpumiem un krāpšanu — ieņēmumi

9. attēls. Galvenās tendences saistībā ar 2017. gadā atklātajiem un paziņotajiem pārkāpumiem

Sekmīgas kontroles metodes	Preces, kuras no finanšu viedokļa pārkāpumi ir ietekmējuši visvairāk	Jaunās preces, kuras ir ietekmējuši pārkāpumi
<ul style="list-style-type: none"> • krāpšanas novēršanas dienestu pārbaudes (krāpnieciski un ar krāpšanu nesaistīti pārkāpumi) • kontrole pēc preču izlaišanas (krāpnieciski un ar krāpšanu nesaistīti pārkāpumi) • muitošanas kontrole (krāpnieciski pārkāpumi) 	<ul style="list-style-type: none"> • saules enerģijas paneļi • biodīzeļdegviela • tekstilizstrādājumi 	<ul style="list-style-type: none"> • velosipēdi • automobiļi

⁴⁶ Nīderlande, jo īpaši attiecībā uz tekstilizstrādājumiem.

⁴⁷ Portugāle.

⁴⁸ Somija.

⁴⁹ Beļģija.

⁵⁰ Itālija.

⁵¹ Dānija.

⁵² Spānija.

⁵³ Slovēnija.

⁵⁴ Vācija un Grieķija.

⁵⁵ Francija.

3.3.1. Atklātie krāpnieciskie pārkāpumi⁵⁶

2017. gadā kā krāpnieciski tika paziņoti pavisam 441 pārkāpums. Tas ir par 33 % mazāk, ja salīdzina ar piecu gadu vidējo rādītāju (vidēji 658 pārkāpumi 2013.–2017. gadā). Ietekmētā TPR summa, kas aplēsta un konstatēta 2017. gadā (76 miljoni EUR), bija par 28 % mazāka nekā piecu gadu vidējais rādītājs (106 miljoni EUR).

Saistībā ar vērtības pazemināšanas krāpšanas izmeklēšanu Apvienotajā Karalistē 2018. gada martā ar oficiālu brīdinājuma vēstuli tika sākta pirmspārkāpuma procedūra. Procedūra tika sākta rekordīsā laikā, ņemot vērā faktu, ka Apvienotā Karaliste vairākus gadus nebija veikusi pienācīgus pasākumus ES finanšu interešu aizsardzībai un nebija iemaksājusi ES budžetā TPR zaudējumus, ko izraisījusi tās bezdarbība. Pārkāpums aptver laikposmu no 2011. gada. Ja Apvienotās Karalistes iestādēm neizdosies atgūt nomaksājamās nodevas, tās būs finansiāli atbildīgas par visu saistīto TPR nenonākšanu ES budžetā.

Komisija jau otro gadu pēc kārtas, arī 2017. gada ikgadējā darbības pārskatā, iekļāva atrunu par to TPR summu neprecizitāti, kuras Apvienotā Karaliste ieskaita ES budžetā.

3.3.2. Atklātie un paziņotie ar krāpšanu nesaistītie pārkāpumi

To pārkāpumu skaits, par kuriem nav ziņots kā par krāpnieciskiem, 2017. gadā bija 4195, un tas ir par 8 % mazāk nekā piecu gadu vidējais rādītājs (4564 — 2013.–2017. gadā). Ietekmētā TPR summa, kas aplēsta un konstatēta 2017. gadā, bija 425 miljoni EUR, un tā par 15 % pārsniedz piecu gadu vidējo rādītāju (369 miljonus EUR).

4. NOZARU KRĀPŠANAS APKAROŠANAS POLITIKA, PASĀKUMI UN REZULTĀTI — IZDEVUMI

4.1. Dalībvalstu nozaru krāpšanas apkarošanas politika un pasākumi, kas aptver vairākas izdevumu nozares

Dalībvalstis ziņoja par vairākiem pasākumiem, kas vienlaikus ietekmē dažādus līdzekļus, galvenokārt Eiropas strukturālos un investīciju fondus (ESI fondus)⁵⁷. Daži no pasākumiem attiecas uz citiem dalītas pārvaldības līdzekļiem,

⁵⁶ Attiecībā uz informāciju par tādu TPR naudas summu atgūšanu, kuras ietekmējusi krāpšana un pārkāpumi, sk. 1. zemsvītras piezīmes ii) apakšpunktā minēto Komisijas dienestu darba dokumentu.

⁵⁷ ESI fondi kopumā aptver lauksaimniecības, zivsaimniecības un kohēzijas politiku.

piemēram, Patvēruma un migrācijas fondu (*AMIF*), Eiropas atbalsta fondu viestrūcīgākajām personām (*FEAD*) un Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fondu (*EGF*). Pasākumi pēc to būtības un mērķa ir ievērojami atšķirīgi — no procedūru vienkāršošanas līdz finanšu korekciju sistēmas pārskatīšanai, no riska novērtējumiem līdz mācību kursiem par konkrētām starpnozaru problēmām⁵⁸.

4.2. Lauksaimniecība — nozaru krāpšanas apkarošanas politika, pasākumi un rezultāti

4.2.1. Lauksaimniecība — dalībvalstu pasākumi krāpšanas apkarošanai

Deviņas dalībvalstis ziņoja par pasākumiem krāpšanas apkarošanai tieši lauksaimniecības jomā. Trīs valstis vērsa uzmanību uz “atbilstības kritēriju maksliģu radīšanu”⁵⁹. Citi pasākumi ietver:

- obligātas mācības krāpšanas novēršanas jomā un lauku attīstības krāpšanas apkarošanas stratēģiju⁶⁰;
- pārkāpumu novēršanu, piešķirot atbalstu un subsīdijas⁶¹;
- iepirkuma noteikumu pamatojuma pārbaudi un izmaksu “pamatotības” izvērtēšanu⁶²;
- ar *IMS* starpniecību paziņotās informācijas savlaicīguma un kvalitātes uzlabošanu⁶³;
- ārējās un iekšējās kontroles sistēmas pārskatīšanu pēc krāpnieciskas shēmas atklāšanas⁶⁴; un
- procedūru pārskatīšanu tādās jomās kā atzīmēšanas prakse, riska rādītāju izmantošana un sadarbība ar tiesībsardzības iestādēm⁶⁵.

4.2.2. Lauksaimniecība — statistika par atklātajiem pārkāpumiem un krāpšanu

Kopējā lauksaimniecības politika (KLP) ietver divus galvenos komponentus:

- tiešo atbalstu (TA), proti, tiešos maksājumus lauksaimniekiem un tirgus

atbalsta pasākumus, kurus finansē no Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda līdzekļiem (ELGF — aptuveni 80 % no KLP budžeta); un

- lauku attīstību (LA), kuru galvenokārt finansē ar Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai starpniecību (ELFLA — atlikušie 20 % no KLP budžeta).

ELGF ir saistīts ar ikgadēju īstenošanas ciklu, savukārt ELFLA finansē daudzgadu programmas.

Šīs atšķirības ietekmē dalībvalstu atklāto un paziņoto pārkāpumu tendences pēdējos piecos gados: TA tendence ir stabila un nemainīga, savukārt LA izpaužas liknes veidā, kuras maksimums tika sasniegts 2015. gadā. Pārkāpumu analīze apstiprina, ka ar tirgus atbalsta pasākumiem un LA ieguldījumiem ir saistīts augstāks risks⁶⁶.

4.2.2.1. Atklātie krāpnieciskie pārkāpumi

2013.–2017. pārskata perioda gados krāpšanas biežuma līmenis (*FFL*) ir aptuveni 11 %, krāpšanas apmērs (*FAL*) — 25 %. Abi rādītāji, bet jo īpaši *FAL*, attiecībā uz TA bija augstāki nekā attiecībā uz LA.

Absolūtos skaitļos vairums atklāto iespējamo krāpšanas gadījumu skāra LA, bet ar TA saistīto gadījumu kopējais finansiālais apmērs bija augstāks un 2017. gadā būtiski pieauga. TA pārsvaru no finanšu viedokļa noteica daži tādi gadījumi attiecībā uz tirgus pasākumiem, kas bija saistīti ar ļoti lielām naudas summām. Tomēr, pat neņemot vērā šos izņēmuma gadījumus, vidējā iespējamās krāpšanas gadījumu naudas summa tirgus pasākumu jomā ir augstāka nekā LA gadījumos. Vidējais ar tiešajiem maksājumiem saistītās iespējamās krāpšanas gadījumu apmērs ir mazāks nekā LA gadījumiem un 2017. gadā samazinājās.

Krāpšanas atklāšanas rādītājs (*FDR*) kopumā attiecībā uz LA bija augstāks nekā attiecībā uz TA. Tik un tā tirgus pasākumi tika ietekmēti visvairāk, proti, attiecībā uz tiem *FDR* bija 1,17 %. Tomēr jāpatur prātā tas, ka šos datus ļoti ietekmē dažas lietas, kurās figurē ārkārtīgi lielas naudas summas. Finansiālajā ziņā galvenie ietekmētie tirgus pasākumi bija “augļi un dārzeņi”, “cūkgaļa, olas un mājputni, biškopības un citi dzīvnieku izcelsmes produkti” un “vīnogu audzēšanas nozares produkti”.

⁵⁸ Pilnīgu pārskatu sk. 1. zemsvītras piezīmes v) apakšpunktā minētā Komisijas dienestu darba dokumenta 5.1. punktā.

⁵⁹ Vācija, Lietuva un Kipra.

⁶⁰ Ungārija.

⁶¹ Slovākija.

⁶² Nīderlande.

⁶³ Austrija.

⁶⁴ Luksemburga.

⁶⁵ Polija.

⁶⁶ Visi šajā iedaļā norādītie izvērtējumi balstās uz konstatējumiem, kas sīkāk izklāstīti 1. zemsvītras piezīmes ii) apakšpunktā minētā Komisijas dienestu darba dokumenta 3. nodaļā.

Izbeigto lietu attiecība lauksaimniecības jomā ir augstāka nekā kohēzijas politikas jomā. Tiesu iestādes, šķiet, retāk veic kriminālvajāšanu par

iespējamiem noziedzīgiem nodarījumiem šajā nozarē.

10. attēls. Lauksaimniecības politika — galvenie fakti un skaitļi

4.2.2.2. Atklātie un paziņotie ar krāpšanu nesaistītie pārkāpumi

Kopumā 4.2.2. iedaļā aprakstītās tendences attiecas arī uz pārkāpumiem, par kuriem nav ziņots kā par krāpnieciskiem. Ar LA saistītie pārkāpumi ir gan daudzskaitlīgāki, gan lielāki kopējo naudas summu ziņā. Tomēr ar TA gadījumiem saistītās vidējās naudas summas ir augstākas un 2017. gadā palielinājās vēl vairāk. Arī šajā gadījumā augstāku vidējo rādītāju panāca daži ar tirgus pasākumiem saistīti gadījumi, kuros figurēja lielas naudas summas. Tomēr, pat neņemot vērā šos izņēmuma gadījumus, vidējā ar krāpšanu nesaistīto gadījumu naudas summa tirgus pasākumu jomā 2013.–2017. gadā joprojām ir augstāka nekā LA gadījumos. Ar tiešajiem maksājumiem saistīto pārkāpumu, kas nav saistīti ar krāpšanu, vidējais apmērs ir zemāks nekā LA gadījumiem un samazinās.

Starp visbiežāk atklātajiem un paziņotajiem ar krāpšanu nesaistītajiem pārkāpumiem dominē pārkāpumi saistībā ar maksājumu pieprasījumiem vai dokumentāriem pierādījumiem, un ir daudz ziņojumu par viltošanu. Tomēr šie gadījumi netiek klasificēti kā krāpnieciski⁶⁷.

Pārkāpumu atklāšanas rādītājs (*IDR*) kopumā attiecībā uz LA bija augstāks nekā attiecībā uz TA. Tomēr tirgus pasākumiem *IDR* ir 1,39 %, un tas ir augstākais rādītājs visā politikas jomā. Arī šajā kontekstā to ietekmē daži gadījumi, kuros ir iesaistītas lielas naudas summas.

11. attēls. Tirgus pasākumi, kuru visvairāk ietekmē pārkāpumi (krāpnieciski un ar krāpšanu nesaistīti)

⁶⁷ Šī situācija galvenokārt attiecas uz Itāliju. Šie pārkāpumi var tikt pārkvalificēti vēlākā posmā, un šāda pieeja var būt saistīta ar notiekošu izmeklēšanu sākotnējo fāzi.

4.3. Kohēzijas politika un zivsaimniecība — nozaru krāpšanas apkarošanas politika, pasākumi un rezultāti

4.3.1. Kohēzijas politika un zivsaimniecība — dalībvalstu pasākumi krāpšanas apkarošanai

Kohēzijas politika un zivsaimniecība bija politikas nozares, uz kurām bija vērsti visvairāk pasākumu, kurus dalībvalstis pieņēma 2017. gadā.

Astoņas valstis ziņoja, ka ir iekļāvušas *ARACHNE* to vadības sistēmā⁶⁸, par IT rīkiem publiskajā iepirkumā⁶⁹, datorizētu grāmatvedības sistēmu⁷⁰ vai labuma guvēju informācijas sistēmas uzlabojumiem⁷¹. Četras valstis ieviesa krāpšanas riska novērtējuma instrumentu⁷² vai izstrādāja specifiskā riska analīzi attiecībā uz ekonomiskajiem noziedzīgajiem nodarījumiem⁷³.

Četras valstis pieņēma pasākumus attiecībā uz pārkāpumu pārvaldību vai ziņošanu⁷⁴. Trīs valstis pieņēma konkrētam fondam paredzētus pasākumus⁷⁵. Pārējie pasākumi attiecās uz interešu konfliktiem⁷⁶, verificācijas procedūras ieviešanu⁷⁷ un mācībām krāpšanas apkarošanas jomā⁷⁸.

---

⁶⁸ Beļģija, Bulgārija, Luksemburga, Nīderlande un Apvienotā Karaliste.

⁶⁹ Polija.

⁷⁰ Slovēnija.

⁷¹ Somija.

⁷² Vācija, Kipra un Luksemburga.

⁷³ Zviedrija.

⁷⁴ Bulgārija, Horvātija, Dānija un Malta.

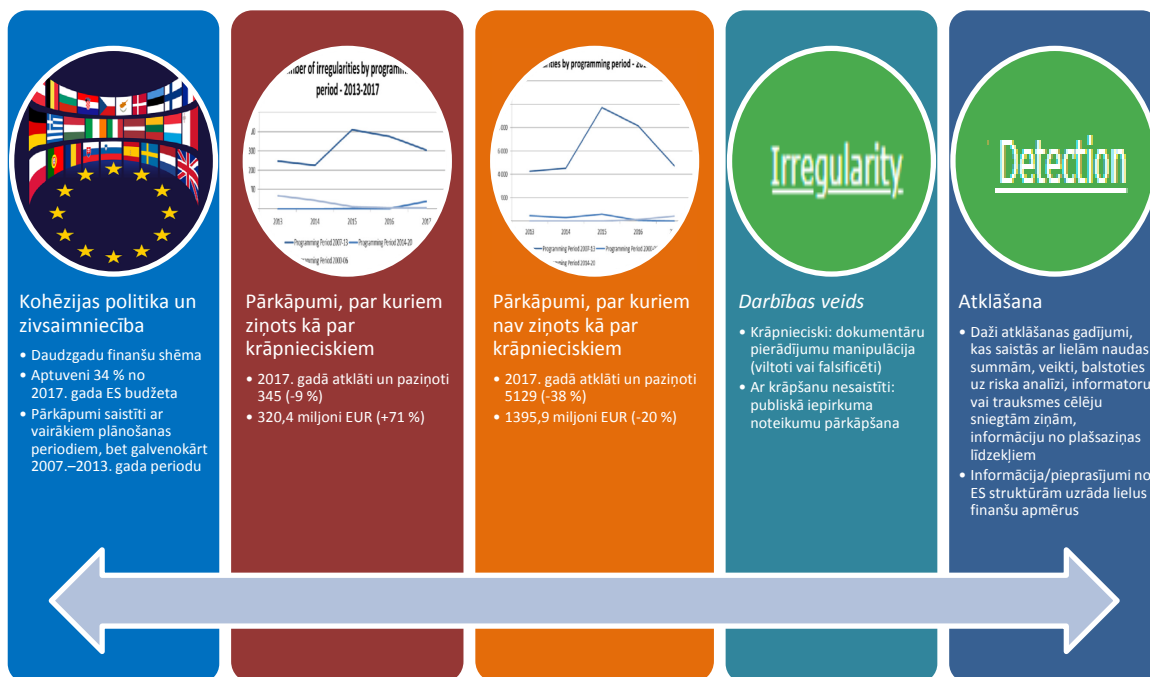
⁷⁵ Vācija (ESF), Īrija (ESF) un Itālija (EJZF).

⁷⁶ Beļģija.

⁷⁷ Austrija.

⁷⁸ Somija.

12. attēls. Kohēzijas un zivsaimniecības politika — galvenie fakti un skaitļi

4.3.2. Kohēzijas politika un zivsaimniecība — statistika par atklātajiem pārkāpumiem un krāpšanu

Kohēzijas politiku ir grūtāk analizēt nekā citas budžeta nozares, jo saņemtā informācija (par paziņotajiem pārkāpumiem) ir saistīta ar dažādiem plānošanas periodiem (PP), kuriem daļēji ir piemērojami atšķirīgi noteikumu kopumi.

Pamatā esošās tendences būtiski ietekmē arī PP daudzgaļu būtība. Ņemot vērā līdzību fondu pārvaldībā, zivsaimniecība un kohēzijas politika ir analizētas kopā.

Ar kohēzijas un zivsaimniecības politiku saistīto paziņoto pārkāpumu skaits 2015. gadā sasniedza maksimumu, un tas atbilst programmas cikla virzībai.

2017. gadā paziņotie pārkāpumi attiecas uz četriem dažādiem PP — lielākā daļa (94 %) attiecas uz 2007.–2013. gada PP un tikai 570 (mazāk nekā 2 %) — uz 2014.–2020. gada PP⁷⁹. Atbilstīgi īstenošanas ciklam ziņošana ar atsauci uz 2014.–2020. gada PP būtībā sākas 2016. gadā un pieaug 2017. gadā. Joprojām nav pietiekami daudz datu, lai veiktu lietderīgu analīzi.

Tā kā vairums paziņoto pārkāpumu attiecas uz 2007.–2013. gada PP, šī analīze ir orientēta galvenokārt uz minēto plānošanas ciklu kopumā.

4.3.2.1. Atklātie krāpnieciskie pārkāpumi

Iespējamo krāpšanu skaits turpināja lēnām samazināties, salīdzinot ar maksimālo rādītāju 2015. gadā, savukārt finansiālais apmērs pieauga (galvenokārt tādu pārkāpumu dēļ, kas attiecināmi uz 2007.–2013. gada PP).

Iespējamās krāpšanas visvairāk skarto prioritāšu vidū bija “pētniecības un tehnoloģiju attīstība (PTA)” un “transports”. Pirmajā minētajā no tām gan attiecībā uz krāpnieciskiem, gan ar krāpšanu nesaistītiem pārkāpumiem visbiežāk tika paziņots par līguma noteikumu pārkāpumiem. Par pārkāpumiem saistībā ar publiskā iepirkuma noteikumiem tika paziņots, bet ļoti reti kā par krāpnieciskiem. Tika paziņots tikai par dažiem ar ētiku un profesionālo godprātību saistītiem pārkāpumiem, bet vairums no tiem tika klasificēti kā iespējama krāpšana. Konkrētāk, vairums bija saistīti ar interešu konfliktu vai piederēja kategorijai “cits”.

⁷⁹ Visi šajā iedaļā norādītie izvērtējumi balstās uz konstatējumiem, kas sīkāk izklāstīti 1. zemsvītras piezīmes ii) apakšpunktā minētā Komisijas dienestu darba dokumenta 4. nodaļā.

2007.–2013. gada PP	
Krāpnieciski pārkāpumi <ul style="list-style-type: none"> • 1934 — 1,46 miljardi EUR • FDR 0,44 % (augstākais attiecībā uz konvergenci un zivsaimniecību; zemākais — Eiropas teritoriālās sadarbības (ETS) programmās) • visvairāk skartās prioritātes: PTA, transports, tūrisms	Ar krāpšanu nesaistīti pārkāpumi <ul style="list-style-type: none"> • 37 869 — 8,46 miljardi EUR • IDR 2,53 % (augstākais — konverģences mērķis un zivsaimniecība; zemākais — ETS) • visvairāk skartās prioritātes: PTA, transports un tūrisms

Attiecībā uz “transporta” prioritāti visbiežāk kā par iespējami krāpnieciskiem pārkāpumiem tika paziņots par pārkāpumiem saistībā ar pavaddokumentiem. Visbiežāk tika ziņots par pārkāpumiem saistībā ar publiskā iepirkuma noteikumiem, taču par tiem reti ziņoja kā par iespējamu krāpšanu. Pretēja situācija bija attiecībā uz pārkāpumiem saistībā ar ētiku un profesionālo godprātību: šie pārkāpumi bija reti, bet gandrīz visos gadījumos — saistīti ar iespējamu krāpšanu. Tie attiecās uz interešu konfliktiem, korupciju vai kategoriju “cits”.

Ar kohēzijas politikas pasākumiem saistītās krāpšanas konstatēto gadījumu attiecība bija augstāka, izbeigto gadījumu — zemāka nekā lauksaimniecības nozarē.

4.3.2.2. Atklātie un paziņotie ar krāpšanu nesaistītie pārkāpumi

Ar krāpšanu nesaistīto pārkāpumu skaits atbilst galvenajām iepriekš uzsvērtajām tendencēm. Naudas summu apmērs savu maksimumu sasniedza 2016. gadā un pēc tam samazinājās lēnāk nekā pārkāpumu skaits. Iegūtie augstākie vidējie finansiālie apmēri par 2007.–2013. gada PP varētu būt mērķtiecīgāku darbību vai vienkārši veiksmes rezultāts.

4.4. Netiešā pārvaldība (pirmspievienošānās) — nozaru krāpšanas apkarošanas politika, pasākumi un rezultāti

4.4.1. Netiešā pārvaldība (pirmspievienošānās) — statistika par atklātajiem pārkāpumiem un krāpšanu

Ar netiešo pārvaldību saistīto pārkāpumu analīzē galvenā uzmanība ir pievērsta pirmspievienošānās palīdzības instrumentiem.

Paziņotie pārkāpumi joprojām attiecas uz diviem galvenajiem periodiem:

- 2000.–2006. gadu — pirmspievienošānās palīdzības (PAA) programmas, lai sagatavotos 2004. un 2007. gada pievienošānās viļņiem, kuras pakāpeniski tiek izbeigtas (saistībā ar PAA 2017. gadā tika ziņots tikai par pieciem pārkāpumiem, kas bija saistīti ar 0,1 miljonu EUR); un
- 2007.–2013. gadu — pirmspievienošānās palīdzības instruments (IPA), attiecībā uz kuru paziņoto pārkāpumu skaits, salīdzinot ar 2016. gadu, faktiski nemainījās (114, saistībā ar 17,3 miljoniem EUR).

Attiecībā uz PAA kā krāpniecisks tika atklāts un paziņots tikai viens pārkāpums. Attiecībā uz IPA tādu pārkāpumu skaits, par kuriem tika ziņots kā par krāpnieciskiem, samazinājās uz 17 (2016. gadā tādi bija 22), bet tie bija saistīti ar līdzekļiem 3,1 miliona EUR apmērā (2016. gadā: 0,7 miljoni EUR). Galvenā attiecīgā joma joprojām ir atbalsts lauku attīstībai.

4.5. Tiešā pārvaldība — nozaru krāpšanas apkarošanas politika, pasākumi un rezultāti

4.5.1. Tiešā pārvaldība — statistika par atklātajiem pārkāpumiem un krāpšanu

Statistika par tiešo pārvaldību pamatojas uz Komisijas dienestu izsniegtajiem un Komisijas uzkrājumu grāmatvedības sistēmā (ABAC) reģistrētajiem atgūšanas rīkojumiem.

4.5.1.1. Atklātie krāpnieciskie pārkāpumi

ABAC 2017. gadā tika reģistrēti 65 līdzekļu atgūves posteņi, kuri klasificēti kā krāpnieciski⁸⁰ un kuru summa bija 7,33 miljoni EUR. Salīdzinājumā ar kopējo faktiski izmaksāto līdzekļu apmēru FDR ir 0,03 %, t. i., aptuveni atbilst piecu gadu stabilajam vidējam rādītājam.

⁸⁰ Sistēmā minēti kā “OLAF paziņotie” gadījumi.

4.5.1.2. Atklātie un paziņotie ar krāpšanu nesaistītie pārkāpumi

Attiecībā uz pārkāpumiem, kas nav saistīti ar krāpšanu, 2017. gadā tika reģistrēti 1585 līdzekļu atguves posteņi, kas kopumā sasniedza 64,15 miljonus EUR. Piecu gadu laikposmā *IDR* stabili saglabājās apmēram 0,5 % līmenī.

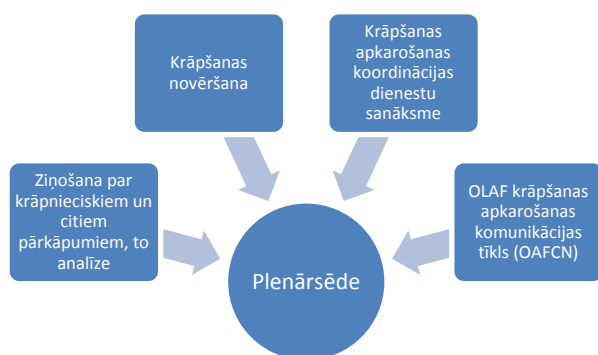
5. ATGŪŠANA UN CITI PREVENTĪVIE UN KORIGĒJOŠIE PASĀKUMI

Sīkāka informācija par atgūtajiem līdzekļiem, finanšu korekcijām un citiem preventīviem un koriģējošiem pasākumiem (maksājumu apturēšana un atlikšana) ir publicēta Pārvaldības un izpildes gada ziņojumā, kurā, sākot no 2016. gada, ir iekļauts iepriekšējais Komisijas ikgadējais ziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei un Eiropas Revīzijas palātai par ES budžeta aizsardzību⁸¹.

6. SADARBĪBA AR DALĪBVALSTĪM

Krāpšanas novēršanas koordinēšanas padomdevēja komiteja (*COCOLAF*) apvieno Komisiju (*OLAF*) un dalībvalstu ekspertus. Tā nodrošina forumu, kurā var apspriest galveno notikumu attīstību krāpšanas apkarošanā un šā ziņojuma sagatavošanu, kā paredz LESD 325. panta 5. punkts. Tās darba struktūru veido četras darba grupas un plenārsēde (sk. 14. attēlu).

14. attēls. *COCOLAF* struktūra un apakšgrupas

Divas apakšgrupas 2017. gadā izstrādāja vadlīnijas:

⁸¹ Pārvaldības un izpildes gada ziņojums ir iekļauts Integrētajā ES budžeta finanšu pārskatu apkopojumā (COM(2018) 457 final). Informācija par ieņēmumu atgūšanu ir sniegta arī Komisijas dienestu darba dokumentā "To pārkāpumu statistisks novērtējums, par kuriem ziņots 2017. gadā".

- Ziņošanas un analīzes apakšgrupa izstrādāja "Rokasgrāmatu par prasību ziņot par pārkāpumiem", kurā sniegti norādījumi par dalībvalstu ziņojumiem par pārkāpumiem 2014.–2020. gada PP; un
- Krāpšanas novēršanas apakšgrupa izstrādāja vadlīnijas "Krāpšana publiskajā iepirkumā — trauksmes signālu un labākās prakses apkopojums", kurā ietverti daudzi gadījumu piemēri, trauksmes signāli, risinājumi un labākā prakse, tematiski sagrupējot atbilstīgi iepirkuma procedūras posmiem.

Krāpšanas apkarošanas koordinācijas dienests (*AFCOS*) tiekas reizi gadā *OLAF* vadībā. 2017. gadā ar *AFCOS* pārstāvjiem ikgadējā sanāksmē tika apspriesta *OLAF* sadarbība izmeklēšanas jomā, jo īpaši attiecībā uz klātienē pārbaudēm un digitālām tiesu ekspertīzes operācijām. Citi apspriežamie temati bija arī šādi:

- *AFCOS* loma;
- nesenās politikas attīstības tendences; un
- *AFIS* e-pasta izmantošana saziņai starp *OLAF* un *AFCOS* saistībā ar gadījumiem.

OLAF krāpšanas apkarošanas komunikācijas tīkls (*OAFCN*) apvieno sakaru amatpersonas un runaspersonas, kas pārstāv *OLAF* operatīvos partnerus dalībvalstīs. Tam ir svarīga loma sabiedrības informēšanā par krāpšanas draudiem visā ES, kā arī par valstu un ES iestāžu kopīgajiem centieniem krāpšanas apkarošanā.

2017. gadā *OLAF* noslēdza divas administratīvās sadarbības vienošanās ar Itālijas *Carabinieri* un *Direzione Nazionale Antimafia e Antiterrorismo*, lai veicinātu sadarbību izmeklēšanas jomā.

Dalībvalstis un Komisija Padomes Krāpniecības apkarošanas darba grupā (*GAF*) apmainījās viedokļiem par krāpšanas apkarošanas jautājumiem. 2017. gadā notika četras *GAF* sanāksmes: divas Maltas prezidentūras vadībā, divas — Igaunijas prezidentūras vadībā.

7. AGRĪNAS ATKLĀŠANAS UN IZSLĒGŠANAS SISTĒMA

Agrīnas atklāšanas un izslēgšanas sistēmas (*EDES*) mērķis ir stiprināt ES finanšu interešu aizsardzību, nodrošinot:

- tādu ekonomikas dalībnieku agrīnu atklāšanu, kuri rada risku ES finanšu interesēm;
- neuzticamu ekonomikas dalībnieku izslēgšanu no ES finansējuma saņemšanas un/vai finansiālu sankciju piemērošanu; un
- nopietnākajos gadījumos — tādas informācijas publicēšanu Komisijas

tīmekļvietnē, kas saistīta ar piekļuves liegšanu un/vai finansiālām sankcijām, lai pastiprinātu atturošo ietekmi.

Šī 2016. gadā izveidotā sistēma pamattiesību, neatkarības un pārredzamības ziņā ļauj būtiski uzlabot administratīvo sankciju noteikumu piemērošanu. Ja nav pieņemts galīgs spriedums vai galīgs administratīvs lēmums, ES iestādes, struktūras, biroji un aģentūras var lemt par sankciju piemērošanu neuzticamiem ekonomikas dalībniekiem tikai pēc ieteikuma saņemšanas⁸² no centralizētās starpiestāžu darba grupas⁸³.

Darba grupai nav izmeklēšanas pilnvaru. Būtībā tās izvērtējuma pamatā ir fakti un konstatējumi, kas noskaidroti saistībā ar Eiropas Revīzijas palātas, *OLAF* vai iekšējās revīzijas veiktajām revīzijām vai izmeklēšanām, vai jebkuru citu pārbaudi, revīziju vai kontroli, par kuras veikšanu ir bijis atbildīgs kompetentais kredītrīkotājs⁸⁴. Tās sastāvā ir pastāvīgs augsta līmeņa neatkarīgs priekšsēdētājs⁸⁵, divi pastāvīgie locekļi, kas pārstāv Komisiju (kā sistēmas vadītāju), un viens *ad hoc* loceklis, kas pārstāv tā dienesta kredītrīkotāju, kurš pieprasa ieteikumu. Tā ievēro attiecīgā ekonomikas dalībnieka tiesības uz aizstāvību un piemēro proporcionalitātes principu⁸⁶.

2017. gadā dažādi kredītrīkotāju dienesti darba grupai ar tās pastāvīgā sekretariāta starpniecību iesniedza izskatīšanai informāciju par 11 gadījumiem saistībā ar 11 ekonomikas dalībniekiem. Konkrētāk, 10 no tiem iesniedza Komisija un vienu — kopuzņēmums, kas īsteno ES publisko un privāto partnerību. Šis ziņojums arī aptver četrus papildu gadījumus, informācija par kuriem pastāvīgajam sekretariātam tika iesniegta 2016. gadā un kuri attiecas uz četriem ekonomikas dalībniekiem, jo darba grupa ar šiem gadījumiem tika iepazīstināta 2017. gadā⁸⁷.

Komisijai ir jāziņo arī par kredītrīkotāju pieņemtajiem lēmumiem⁸⁸:

- neizslēgt ekonomikas dalībniekus, lai nodrošinātu darbības nepārtrauktību ierobežotā laikposmā, kamēr attiecīgie dalībnieki pieņem korigējošus pasākumus; un
- nublicēt informāciju par administratīvajām sankcijām Komisijas tīmekļvietnē — vai nu tāpēc, lai aizsargātu izmeklēšanas konfidencialitāti, vai tāpēc, lai ievērotu proporcionalitātes principu, ja tas attiecas uz fizisku personu.

Kredītrīkotāji 2017. gadā šādus lēmumus netika pieņēmuši.

8. TURPMĀKĀ RĪCĪBA PĒC EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PAR 2016. GADA ZIŅOJUMU

Eiropas Parlaments 2018. gada 3. maijā pieņēma rezolūciju par Komisijas *2016. gada ziņojumu par Eiropas Savienības finanšu interešu aizsardzību — cīņa pret krāpšanu*⁸⁹. Komisija atzinīgi vērtē šo rezolūciju un ņem vērā, ka Parlaments ir atzinis tās rīcību krāpšanas apkarošanas jomā. Komisija varēs rīkoties saistībā ar daudziem rezolūcijā norādītajiem problēmjautājumiem, jo īpaši attiecībā uz *OLAF* un *EPPO* ciešu sadarbību. Komisija sīkāk par minēto rezolūciju izteiksies formālajā atbildē, kas Parlamentam tiks nosūtīta vēlāk šogad.

9. SECINĀJUMI UN IETEIKUMI

Juridiskie un administratīvie pasākumi, lai novērstu krāpšanu un pārkāpumus un aizsargātu Eiropas Savienības finanšu intereses, ir nepārtraukti jāpielāgo. Šajā ziņā 2017. gadā bija daudz lielu notikumu, jo tika pieņemti likumdošanas akti, kas pavērs ceļu tālākai integrācijai un konverģencei. Lai novērstu atlikušās valstu juridiskā un administratīvā regulējuma atšķirības, ir vajadzīgi pielāgoti pasākumi, piemēram, tādi, kas pieņemti valsts līmenī un aprakstīti šajā ziņojumā. Tomēr var izdarīt zināmus kopīgus secinājumus un ieteikumus, lai uzsvērtu biežāk sastopamos apdraudējumus un izmantotu labākās prakses piemērus, kas izrādījušies efektīvi konkrētās valstīs vai budžeta jomās.

⁸² Situācijās, kas minētas Finanšu regulas 106. panta 1. punkta c), d) un f) apakšpunktā (t. i., ar profesionālo darbību saistīti smagi pārkāpumi, krāpšana, nopietni līgumsaistību pārkāpumi vai pārkāpumi).

⁸³ Proti, Finanšu regulas 108. panta 5.–10. punktā minētā darba grupa.

⁸⁴ Kredītrīkotājs var būt ES iestāde, aģentūra, birojs vai cita struktūra.

⁸⁵ Priekšsēdētājam ir pastāvīgs augsta līmeņa neatkarīgs vietnieks.

⁸⁶ Sīkāku informāciju par darba grupu sk. 1. zemsvītras piezīmes v) apakšpunktā norādītajā Komisijas dienestu darba dokumentā.

⁸⁷ Darba grupa līdz 2018. gada 30. jūnijam bija sniegusi 31 ieteikumu. Sīkāku informāciju sk. 1. zemsvītras piezīmes v) apakšpunktā norādītajā Komisijas dienestu darba dokumentā un tā pielikumos.

⁸⁸ Dati, kas sniegti 1. zemsvītras piezīmes v) apakšpunktā norādītajā Komisijas dienestu darba dokumentā.

⁸⁹ 2017/2216 (INI)

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&reference=P8-TA-2018-0196&language=EN>

9.1. Ieņēmumi

Lai gan kopumā atklāto pārkāpumu skaits samazinājās, arī 2017. gadā tāpat kā 2016. gadā preces, kuras finansiālā ziņā visvairāk skāra krāpšana un pārkāpumi, bija importētie saules enerģijas paneļi. Daudzi ar saules enerģijas paneļiem saistīti pārkāpumi tika atklāti pēc OLAF izdotajiem paziņojumiem par savstarpēju palīdzību. Minētais uzsvēr OLAF izmeklēšanu nozīmi pārkāpumu atklāšanā saistībā ar noteikta veida preču darījumiem (piem., nepareizi KN kodī vai izcelsmes apliecinājumi, izvairīšanās no antidempinga maksājumiem, deklarēto preču vērtības pazemināšana).

Izcelsmes valstis, kuras visvairāk skāra krāpšana un pārkāpumi, bija Ķīna (gadījumu skaita ziņā) un Amerikas Savienotās Valstis (finanšu ziņā).

OLAF izmeklēšanā tika vērsta uzmanība uz plaša mēroga krāpšanu ieņēmumu jomā, pazeminot ES importēto preču vērtību. Šāda krāpšana rada lielus zaudējumus ne vien saistībā ar muitas nodevām, bet arī saistībā ar izvairīšanos no PVN nomaksas⁹⁰. OLAF izmeklēšanā tika uzsvērts, ka krāpnieki izmantos jebkuru nepilnību un ka krāpšana attiecībā uz apjomu var atmaksāties.

OLAF pieredze liecina, ka vērtības pazemināšana joprojām būs tuvākajos gados risināms apdraudējums.

Lai novērstu šīs iespējas apiet regulējumu, liela nozīme ir muitas kontroles stratēģijām, kas apvieno dažādus kontroles veidus. Muitas kontroles stratēģijai ir jāspēj rast pareizo līdzsvaru starp tirdzniecības veicināšanu un ES finanšu interešu aizsardzību.

1. ieteikums

Dalībvalstis tiek aicinātas saglabāt modrību attiecībā uz preču vērtības pazemināšanu, jo īpaši saistībā ar ļoti lielos daudzumos importētiem lētiem produktiem, piemēram, tekstilizstrādājumiem un apaviem.

Lai uzlabotu muitas kontroli, dalībvalstis tiek lūgtas nodrošināt, ka:

- ir izstrādātas uz visiem muitas procedūru veidiem un visiem operatoriem vērsta stratēģijas;
- ir pienācīgi koordinēta visu ar riska analīzi un kontroli saistīto muitas administrāciju darbība; riska profili sniedz skaidrus norādījumus, un riska informācija tiek koplietota ar citām dalībvalstīm;
- tiek rūpīgi uzraudzīti kontroles rezultāti (atgriezeniskā saite) un ir paredzēta stingra

turpmākā rīcība pēc savstarpējās palīdzības norādījumiem.

Tās tiek lūgtas arī:

- sistemātiski iekļaut automatizētu nejaušu elementu un ņemt vērā triju gadu laikposmu tādu muitas parādu paziņošanai, kam ir noilguma efekts, kā riska rādītāju riska analīzē, ko veic pēc preču izlaišanas;
- pēc preču izlaišanas veiktās revīzijas orientēt uz risku un stingri uzraudzīt to rezultātus; un
- veikt atzīto uzņēmēju (AEO) veikto darbību muitas kontroli, ņemot vērā attiecībā uz dažādiem šo darbību elementiem veikto riska pārvaldību.

Komisija arī aicina valstu kompetentās iestādes pilnībā izmantot uz dalībvalstu labāko praksi balstīto operatīvās muitas kontroles rokasgrāmatu un Muitas revīzijas rokasgrāmatu.

9.2. Izdevumi

Šajā ziņojumā veiktā analīze apstiprina iepriekšējos gados uzsvērtās galvenās tendences un likumsakarības.

Atklāšanas rādītāji saistībā ar Eiropas mazāk attīstīto reģionu programmām un zivsaimniecības programmām joprojām ir augsti, bet saistībā ar pārrobežu programmām — zemi.

Lauksaimniecībā tirgus atbalsta pasākumus ietekmē ierobežots skaits ļoti dārgu pārkāpumu, attiecībā uz kuriem joprojām ir jāsiglabā pienācīga līmeņa uzmanība.

Galvenā uzmanība tiek pārvirzīta uz krāpšanu, kuras mērķis ir mākslīgi radīt apstākļus, kas dod piekļuvi finansējumam. Vairākas dalībvalstis šajā sakarā ir ziņojušas par īpašiem pasākumiem.

Lai gan 2017. gadā tika ziņots par mazāku skaitu pārkāpumu un par krāpšanas samazināšanos, vidējā naudas summa palielinājās, un tas vedina domāt, ka kontrole ir kļuvusi mērķtiecīgāka.

Riska analīze, informatoru vai trauksmes cēlēju sniegtās ziņas vai informācija no plašsaziņas līdzekļiem var tikt izmantota mērķtiecīguma uzlabošanai, jo īpaši ņemot vērā to, ka tās izmantošana, šķiet, joprojām nav plaši izplatīta. Tiesas izziņas laikā iegūtā informācija noveda pie vairāku ar krāpšanu nesaistītu pārkāpumu atklāšanas, kuros iesaistītās naudas summas vidēji bija lielas. Tāda pati situācija bija attiecībā uz kontrolēm, kas tika sāktas, pateicoties ES struktūras sniegtajai informācijai vai pieprasījumiem, vai tās identificētajiem pārkāpumiem.

2. ieteikums

⁹⁰ Sk. 2.5.3. iedaļu un OLAF 2017. gada ziņojuma 26. un 27. lpp.

Dalībvalstis tiek aicinātas:

- vēl vairāk izmantot riska analīzes potenciālu, pielāgojot pieeju dažādiem izdevumu veidiem un izmantojot labāko praksi un šajā ziņojumā uzsvērtos riska elementus;
- atvieglot spontānu ziņojumu sniegšanu par iespējamiem pārkāpumiem un izvērtēt tos, kā arī stiprināt trauksmes cēlēju aizsardzību, jo tie ir arī svarīgs pētnieciskās žurnālistikas avots⁹¹; un
- veicināt tiesu un administratīvo iestāžu sistēmisku un savlaicīgu sadarbību.

Visu minēto pasākumu ietekme būs lielāka, ja tie tiks iekļauti valsts krāpšanas apkarošanas stratēģijā.

9.3. Sadarbība visos līmeņos

Minēto ieteikumu mērķis ir stiprināt politikas un likumdošanas iniciatīvu tendenci, kas jau ir novērojama vairākās dalībvalstīs un kuru pamato šajā ziņojumā izklāstītā analīze.

Pareiza un mērķtiecīga datu un informācijas izmantošana ļauj efektīvi pastiprināt krāpšanas apkarošanu un papildīt pilsoniskās sabiedrības gaidas. Eiropieši raugās ne vien uz savām valstīm, bet arvien biežāk Eiropas projekta sekmes vērtē pēc pārējās dalībvalstīs notiekošā.

Tomēr nepieciešamie dati un informācija nereti ir "izkaisīta" pa dažādām iestādēm. Liela nozīme būs sadarbībai valsts un ES līmenī.

Krāpšanas efektīvai un lietderīgai apkarošanai vēl nozīmīgāka ir izrādījusies tiesas un administratīvās izmeklēšanas sadarbība.

ES iestāžu līmenī Komisija nodrošinās, ka *EPPO* krimināltiesisko pieeju ar administratīvu izmeklēšanu pastiprinās spēcīgs un pilnībā funkcionējošs *OLAF*.

---

⁹¹ Sk.: *Trauksmes cēlēju aizsardzības stiprināšana ES līmenī*, Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai (COM(2018) 214 final) un priekšlikumu direktīvai par to personu aizsardzību, kuras ziņo par Savienības tiesību aktu pārkāpumiem (COM(2018) 218 final).

1. PIELIKUMS. PĀRKĀPUMI, PAR KURIEM 2017. GADĀ ZIŅOTS KĀ PAR
KRĀPNIECISKIEM

To pārkāpumu skaits, par kuriem ziņots kā par krāpnieciskiem, atspoguļo dalībvalstu darba rezultātus krāpšanas un citu tādu nelikumīgu darbību novēršanā, kas apdraud ES finanšu intereses. Rādītājus nevajadzētu interpretēt kā krāpniecības līmeņa rādītājus dalībvalstu teritorijās. Šis pielikums neaptver trešās (pirmspievienšanās) valstis vai tiešos izdevumus.

DALĪBVALSTIS	Lauksaimniecība		Iekšējā politika		Kohēzijas politika un zivsaimniecība		Pirmspievienšanās		KOPĒJIE IZDEVUMI		IENĒMUMI	
	N	EUR	N	EUR	N	EUR	N	EUR	N	EUR	N	EUR
Belgique/België											26	15 502 626
Bulgaria	16	3 852 238			1	64 425			17	3 916 663	19	1 192 724
Ceská republika	8	494 087			33	6 609 802			41	7 103 889		
Danmark	3	8 119			1	32 352			4	40 471	1	87 967
Deutschland	6	981 201			18	1 657 451			24	2 638 652	46	6 586 501
Eesti	8	2 199 728			5	5 325 933			13	7 525 661	4	310 930
Éire/Ireland	2	15 242							2	15 242	1	33 992
Ellada	2	26 628			10	1 343 670			12	1 370 298	31	14 131 439
España	5	298 302			20	410 096			25	708 398	34	3 911 652
France	9	1 326 255							9	1 326 255	98	13 221 533
Hrvatska	2	358 047			1	1 052 812			3	1 410 859	8	852 915
Italia	36	1 370 571			3	703 086			39	2 073 657	20	1 036 186
Kypros					3	520 212			3	520 212	4	118 402
Latvija	1	4 353			6	7 506 305			7	7 510 658	6	257 710
Lietuva	6	1 246 395			1	41 360			7	1 287 755	38	1 538 484
Luxembourg	1	15 857							1	15 857		
Magyarország	14	1 075 823			6	1 479 560			20	2 555 383	4	335 228
Malta					1	38 685			1	38 685	2	366 319
Nederland	6	183 866			3	421 614			9	605 480	8	2 800 617
Österreich	1	122 538							1	122 538	7	5 654 247
Polska	79	37 954 297			64	19 612 173			143	57 566 470	52	2 526 634
Portugal	4	176 918			12	31 604 726			16	31 781 644	2	269 552
Romania	64	7 973 885			75	67 164 713	2	649 636	141	75 788 234	9	413 780
Slovenija	1	46 897			2	2 553 647			3	2 600 544	4	159 180
Slovensko	2	149 444			77	172 181 299			79	172 330 743		
Suomi/Finland					1	26 786			1	26 786	4	83 383
Sverige											4	4 527 821
United Kingdom					2	40 118			2	40 118	9	466 886
KOPĀ	276	59 880 690			345	320 390 825			623	380 921 151	441	76 386 708

2. PIELIKUMS. PĀRKĀPUMI, PAR KURIEM 2017. GADĀ NAV ZIŅOTS KĀ PAR
KRĀPNIECISKIEM

Šis pielikums neaptver trešās (pirmspievienšanās) valstis vai tiešos izdevumus.

DALĪBVALSTIS	Lauksaimniecība		Iekšējā politika		Kohēzijas politika un zivsaimniecība		Pirmspievienšanās		KOPĒJIE IZDEVUMI		IEŅĒMUMI	
	N	EUR	N	EUR	N	EUR	N	EUR	N	EUR	N	EUR
Belgique/België	17	312 940	2	978 381	51	6 092 879			70	7 384 200	189	14 579 103
Bulgaria	124	11 211 037			77	29 676 418	15	20 932	216	40 908 388	1	253 408
Ceská republika	25	1 083 012			282	60 949 351			307	62 032 363	89	8 608 026
Danmark	9	305 497			3	694 020			12	999 517	55	2 038 865
Deutschland	61	2 437 925			83	10 519 246			144	12 957 171	1 617	85 727 353
Eesti	37	1 812 973			24	2 821 971			61	4 634 944	1	11 149
Éire/Ireland	18	802 856			44	3 299 833			62	4 102 689	31	2 947 035
Ellada	118	2 537 342			504	272 493 429			622	275 030 771	10	274 902
España	335	17 433 317			1 115	366 925 909			1 450	384 359 226	230	78 825 931
France	162	5 021 836			26	4 008 636			188	9 030 472	200	16 578 121
Hrvatska	28	511 700			10	586 362	10	1 368 047	48	2 466 109	7	262 098
Italia	575	44 759 711			555	86 114 764			1 130	130 874 475	119	12 024 057
Kypros					30	3 214 441			30	3 214 441	1	10 564
Latvija	18	779 102			31	3 719 969			49	4 499 071	4	196 843
Lietuva	137	5 385 775			72	23 629 198			209	29 014 973	19	1 026 160
Luxembourg												
Magyarország	202	11 115 144			149	27 217 704			351	38 332 848	20	5 909 986
Malta	13	932 900			23	2 317 833			36	3 250 733		
Nederland	45	1 481 953			63	4 809 513			108	6 291 466	442	78 000 552
Österreich	22	489 080			8	2 418 922			30	2 908 002	49	1 739 162
Polska	133	6 553 892			499	195 767 291			632	202 321 183	46	1 453 150
Portugal	401	26 556 512			392	63 808 455			793	90 364 967	32	4 907 356
Romania	445	60 524 561	1	11 951	368	102 999 634			814	163 536 146	23	2 778 540
Slovenija	14	314 974			41	1 438 319			55	1 753 293	8	320 139
Slovensko	48	4 193 841			248	108 249 854			296	112 443 695	11	756 807
Suomi/Finland	7	137 810			7	621 523			14	759 333	27	1 947 211
Sverige	6	2 127 418			11	869 607			17	2 997 025	165	6 704 023
United Kingdom	54	1 578 873			413	10 595 510			467	12 174 383	799	97 376 431
KOPĀ	3 054	210 401 981	3	990 332	5 129	1 395 860 591	25	1 388 979	8 211	1 608 641 882	4 195	425 256 972